

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 220. szám
1940. szeptember 28., szombat

Szerkesztésért felel:
NEDECZKY FERENC

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

A világpolitika nagy eseménye:

Német-olasz-japán szövetségi szerződés

Berlinben írták alá a történelmi jelentőségű megállapodást — „Az egyezmény senki ellen sem irányul, de 250 millió emberrel találja magát szemben az, aki a szerződő hatalmak bármelyikét megtámadná!”

Nem változik a három hatalom Oroszországhoz való viszonya

Berlinből jelentik: A kancellária palotájában Ciano gróf Ribbentrop és Matsukuo japán külügyminiszter megbízásából a berlini japán nagykövetség szövetségi szerződést írtak alá Olaszország—Németország és Japán között.

Az ünnepélyes megállapodás-aláíráson résztvettek az olasz és japán követségek, a birodalom vezetőférfiai, a hadsereg tábornokai, valamint a bel- és külföldi sajtó képviselői. A megállapodást a német kormány nevében Joachim von Ribbentrop, az olasz kormány részéről Galeazzo Ciano gróf és a japán császári kormány megbízásából Kurusu berlini japán nagykövetség írták alá.

A szerződés szövege

A három nagyhatalom között létrejött megállapodás tartalma a következő:

A német—olasz és japán kormány első feltételként állapítja meg, hogy hosszú és tartós békére van szükség, amelyben minden nemzetnek élveznie kell a világbéke áldásait. Ennek következményeképpen elhatározzák, hogy úgy Nagvázsia Távolkeletén, mint Euró-

pa területén új munkarendet és a nemzetek együttműködéséből azok új boldogulását készítik elő. Ezt a működésüket kiterjesztik azokra a többi népekre is, amelyek a másik féltekén laknak, amelyek hasonló irányban kívánnak működni és a világbéke szolgálatában állnak. Mindezek alapján a német—olasz és japán kormányok a következőkben állapodnak meg:

Kölcsönös segélynyújtás a támadó ellen

1. Japán elismeri Németország és Olaszország hatáskörét az új európai rend felépítése tekintetében.
2. Németország és Olaszország elismerik és tiszteletben tartják Japán hatáskörét az új rend tekintetében a Távolkeleten és Ázsiában.
3. Németország, Olaszország és Japán kötelezik magukat politikai, gazdasági és katonai együttműködésre, abban az esetben, ha egy olyan hatalom támadná meg bármelyiküket, amely hatalom még nincs belesodorva az európai háborúba vagy a kínai—japán konfliktusba.
4. A jelen megállapodás végrehajtására az érdekelt kormányok technikai bizottságokat küldenek ki.
5. Németország, Olaszország és Japán kijelentik, hogy jelen megállapodás nem változtatja meg egyik hatalom álláspontját sem Szovjetországhoz.
6. A megállapodás az aláírás pillanatában lép életbe és tíz évre marad érvényben. Joga van bármely hatalomnak a lejárat előtt kezdeményezni a megállapodás érvényének meghosszabbítását. A megállapodást német, olasz és japán nyelven készítették el és az 1940. szeptember 27-iki dátumot viseli.

Ribbentrop beszéde a szerződés jelentőségéről

Az aláírás után a Führer belépett a terembe, majd von Ribbentrop külügyminiszter jelentette a Führernek az aláírás megtörténtét. Ekkor Ribbentrop birodalmi külügyminiszter Ciano gróf olasz külügyminiszterhez és Kurusu japán nagykövetthez a birodalmi kormány nevében a következő beszédet intézte:

— A nemzeti és szociálista forradalom már 1933-ban azt a főcélját tűzte a birodalmi kormány elé, hogy a békés revízió eszközeivel igyekezzen a versaillesi szerződés jogtalanságával kapcsolatos kérdéseket megoldani és mindezt az erők együttműködése révén bizonyos mértékben sikerrel végezhette. Abból az elvből indultunk ki, hogy minden népnek joga van résztvenni és részt kérni a világ-gazdaság javából és főként azokból, amik egykor az övék voltak és, amelyek a nép, úgy belső mint külső

érdekel szempontjából elengedhetlenül nagyfontosságúak. A német nép természetes kívánsága volt: a szabadság, amit földrajzi helyzete megkövetelt és ugyancsak elengedhetlen fontos volt, hogy életeret kapjon, amit történelmi múltja és a gazdasági parancsoló szükségesség előírt számára és, amelyet más érdekek állandóan elvontak, illetve el igyekeztek vonni tőle. A nemzeti szociálista kormány elhatározta, hogy biztosítani fogja a német nép számára az életeret és a német nép existenciáját is. Ugyanakkor azonban kisebb népek azt gondolták, hogy további évszázadokon keresztül uralkodhatnak az egész kontinensen és a német néptől azt követelték, hogy ne rendelkezessen saját életterrel.

— Évek hosszú munkája révén sikerült egyes igazságtalanságokat jóvá tenni Németor-

szágnak, azonban ekkor a zsidó-kapitalista demokráciák újabb háborúba vonták a világot. — egy háborúba melyet Németország távolról sem akart. Ennek ellenére sem tudták a revízió útját és a lehetetlen helyzet megváltoztatására irányuló törekvést megakadályozni. — hanem mindezt csak sietteték. A romok alá azok a támadók kerültek, akik a nagy nemzeteket meg akarták akadályozni abban, hogy a népek csatládjában egyforma tagok lehessenek, akik egy nemzetközi összeesküvés útján zúdították a háborus veszedelmet az egész emberiségre.

A paktum egyetlen nép ellen sem irányul.

— Amikor a Vezér parancsára ünnepléssel aláírtam ezt a megállapodást Olaszországgal és Japánnal közös érdekekkel és célkitűzéssel tettük ezt, hogy Európa ujászületését és új rendjét hosszú időre biztosítsuk és ugyanakkor Nagvázsiában is jóvátegyük mindazt, amit ott elmulasztottak megtenni egy fiatal nagyteremtő és nagyraihivatott nemzet számára. Mi mindhárom aláíró hatalom ugyanazon cél szolgálatában állunk, ez pedig nem egyéb, mint, hogy leszögezzük:

ez a paktum egyetlen nép ellen sem irányul, hanem kizárólagosan háborus uszítók ellen.

Ami háborus uszítók ellen, akiknek igazi érdeke a jelenlegi háború meghosszabbítása a népek érdekei ellen. Targyalásaink során már leszögeztük és kijelöltük, hogy

jelen megállapodásunk nem változtat sem jelenlegi, sem jövőbeni magatartásunkon és viszonyunkon Szovjetországgal kapcsolatban és vonatkozik ez mind a három szerződő fél viszonyára Oroszországgal, ilyen vonatkozásban.

E három legnagyobb hatalom között létrejött megállapodás igazságos rendet teremt Európában és Ázsiában egyaránt és gyors mértékben járul hozzá a világbékéhez. Bármelyik állam jelenik meg ezen szövetségi blokk előtt, ha a népek közötti békére törekszik és velünk együtt akar dolgozni szíves fogadtatást talál, — de

ha bárki megakarna támadni bármelyikét a három nagyhatalomnak, 250 millió emberrel fog szemben állani.

Igy tehát ez a paktum minden tekintetben a világbéke helyreállítására szolgál és e történelmi napon a birodalmi kormány nevében köszöntöm az olasz királyt és császárt, a nagy Ducet és a fasiszta forradalmat, ugyanakkor köszöntöm a japán császárt, annak kormányát és külügyminiszterét, aki különösképp nagy munkát végzett e megállapodás létrejöttén. De mindennekfölött köszöntöm az olasz és japán népet, akik szabadságuk és jövőjük megvédésében új rendet teremtenek a világon és elhozzák a várvavárt és tartós, őszinte világbékét.

Ciano gróf: Mindez nem ideiglenes diplomáciai aktus

Ciano gróf olasz külügyminiszter Ribbentrop beszéde után a következő beszédet mondotta:

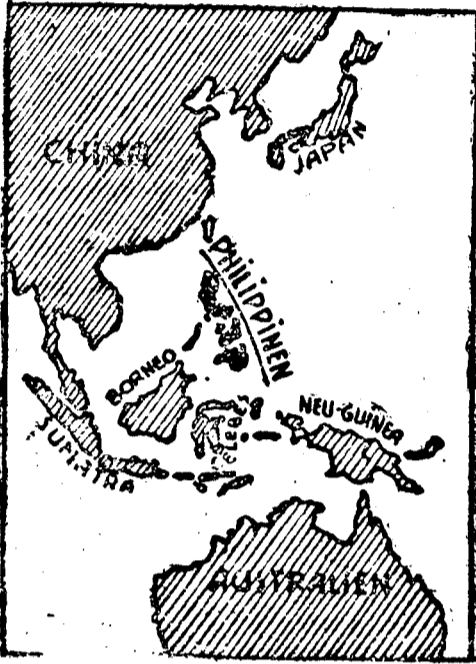
— Olaszország, Németország és Japán között ma létrejött paktum megpecsételt és megszentelt katonai, politikai és gazdasági szempontból azokat a közös szempontokat, érdekeket és célokat, melyek a három országot vezetik. A mai időkben és az elmúlt években, mikor a világ új történelme születik meg, ez a három ország volt az élesztője és éltető ereje ezeknek az új történelmi teremtő eszméknek és ezeknek a hatalmaknak tényleges politikai és katonai erényel és népi erővel vezetett a világot ehhez az új egészséges történelmi fordulathoz. Új civilizációt kívánunk adni a világnak és ebben a nagy, újiteremtő munkában ez a három

hatalom késedelm nélkül állott sorompóba a sötét és minden fejlődést megakadályozni igyekvő erők ellen.

— Szenvednünk kellett munkahelyünk nem volt és életterünk hiányzott. Levegőre, élettérre és munkalehetőségre van szükségünk, mert a világ erőforrásait egyesek monopolizálták és megakadályozták bennünket életérdekeink és életlehetőségeink elérésében. Németországot, Olaszországot és Japánt az együttműködésen kívül, mely eddig fennállott, megállapodás és szerződés köti össze és mindez abból a szellemből és harcból fakad, melyet folytatunk kell és amelyet folytatunk is.

— De értes meg mindenki, hogy mindez nem ideiglenes diplomáciai aktus, hanem történelmi helyzet és szükségesség és ez adja meg ennek a háromhatalmi szövetségnek elszakíthatatlan és felbonthatatlan jellegét.

— Közös erők, szellemi súlyunk és célkitűzéseink. A megállapodás annyira nyílt és egyszerű, hogy annak világossága mindenki meggyőzőhet. Né-

A TÁVOLKELETI ÉLETTER

metország és Olaszország Japán érdekelt és hátszínű ismeri el Kelet-Ázsiában, míg Japán elismeri és tisztelőben tartja Németország és Olaszország érdekeit Európa új rendezésében. A három nagyhatalom nem fenyeget vagy provokál senkit, célja, hogy a háború kiterjesztését megakadályozza, de egy áttörhetetlen falat képez, amellyel szemben minden támadó visszahull. A megállapodás nem csupán a jelenlegi helyzetet tekinteli, hanem az a három nagy nemzet állandó együttműködésén alapszik, amely a jövőre ekeven termel és alkotó erőt jelent, hogy új rendben fektessük le a népek jövőjét, tartós és állandó békéjét és boldogságát. A végső győzelemig folytatjuk ezt a küzdelmünket és két nagy vezetőnk utasításait lépésről lépésre követve, az összes földi népek számára megközelítjük az igazságos és tartós békét.

Olasz üdvözlő-táviratok a szövetség aláírása alkalmából

Róma. (Rador.) Viktor Emánuel király és császár a következő táviratot intézte a japán császárhoz:

„Abban a pillanatban amikor azt a nagy nemzetiségi hátrahagyást, amely az olasz népet a nagy japán néphez fűzi, olyan szövetséggel pecsételtük meg, amely elszakíthatatlanul egybekapcsolja Olaszországot, Németországot és Japánt, súlyt fektetünk arra Sire, hogy teljes megerősödésnek adják kifejezést. Meg vagyunk győződve arról, hogy a három birodalom teljesíteni fogja azt a hivatását, amelyet ősi és dicső civilizációnk jelölt ki számunkra.

VIKTOR EMÁNUEL.

Mussolini az alábbi táviratot intézte Konoye miniszterelnökéhez:

„Annak az egyezménynek aláírása, amely az európai és ázsiai ujjaépítés szolgálatába állítja országaink minden erejét, az olasz nép lelkes fogadtatására talált. A fascista Olaszország jösszu ideje rokonszenvvel kíséri a japán politika fejlődését amelynek az a célja, hogy a japán népek megfelelőbb létlehetőséget és erőt biztosítson. Ennek a politikának magas szempontjait logikusan a mai eseményhez kellett, hogy vezessenek, ahhoz az eseményhez, amely a jelenre és a jövőre egyesíti a három birodalom erőt. Ezek azok az érzelmeik, amelyekkel szívélyes üdvözlőlevelet küldöm azon a napon, amikor országaink közötti barátság ilyen biztos kifejezést nyert.

MUSSOLINI.

Ciano gróf olasz külügyminiszter a következő táviratot intézte Matsuoka japán külügyminiszterhez:

— Annak az egyezménynek aláírásakor, amely az ünneplés és szilárd szövetség ke-

retében egyesíti Japánt Olaszországot és Németországot, legszélyesebb üdvözlőlevelet küldöm Excellenciádnak. Az utóbbi években az olasz nép csodálattal és együttérzéssel figyelte a japán nép impozáns erőszíveseit, amelyek azt célozták, hogy új rendet teremtsenek a Távolkeleten. Ugyanakkor megerősödéssel figyeztük Japán baráti megnyilvánulásait. A ma aláírt szövetségi szerződés a szükségletek és a történelmi hivatás kölcsönös felismerésén alapszik, valamint az érdekek és a célok azonosságán. Mélyszéges megerősödésemet fejezem ki annak a szerződésnek aláírásakor, amely véglegesen egymáshoz fűzi Olaszországot, Japánt és Németországot, és amelynek őri és jelentősége az emberiség sorsának alakulása szempontjából.

CIANO.

Ciano gróf Németországba való érkezéséről egyébként pénteken reggel a következőképpen számoltak be:

Berlinből jelentik: Péntek délelőtt 10 órakor érkezett repülőgépen Rómából jövet Ciano gróf olasz külügyminiszter kíséretével Berlinbe. A tempelhofi repülőtéren Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadta.

München. Ciano gróf tegnap este Alfieri berlini olasz, valamint von Mackensen római német nagykövét és kísérete tagjainak társaságában Münchenbe érkezett. Az olasz külügyminiszter és a kíséretében lévők péntek reggel repülőgépen folytatták útjukat Berlinbe. A szállodától a reptérig terjedő útvonalon összesereglett sokaság lelkesen ünnepelte az előkező vendéget, akit Wagner körzetvezető és a hatóságok képviselői bucsúztattak a tá-

A tengely és az angol-szász érdekesoport harca Afrikáért

Vichy. (Radiopress.) Vichy-i körökben annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy a dakari harcokat úgy lehet tekinteni, mintegy annak a hatalmas küzdelemnek az előjátékát, amely most indul meg Afrika uralmáért a tengelyhatalmak és az angol-amerikai szövetségesek között. Ahhoz nem fér kétség, hangoztatják francia jólétesült körökben, hogy az angolok csak akkor kezdték meg a támadást Dakar ellen, amikor Amerika erre felbízta Londont.

Hétezer olaszt tartóztattak le Egyiptomban

Róma. (Rador.) A Tevere című lap foglalkozik a Kairoban és más egyiptomi helységeben történt mintegy hétezer olasz letartóztatásával és azt írja, hogy ez az intézkedés nincs összhangban azzal a baráti szellemmel és háboruellenes magatartással, amely a legutóbbi egyiptomi kormányválságot előidézte.

A haifai kőolajközpontot bombázták az olaszok

Róma. (Rador.) Az olasz főhadiszállás jelenti „valahonnan Olaszországból”: Észak-Afrikában járőrök közötti harcok folytak le. Megállapítottuk, hogy az az ellenséges repülőgép, amelyről a 111-es számú jelentésben közöltük, hogy valószínűleg lelőttük, valóban lezuhant. Légvégségeink bombázták a haifai petroleumközpontot, amelyet több találat ért. Ezenkívül bombákat dobtak le más katonai célpontokra és kikötőberendezésekre is. A léghárító ütegek tüzelése ellenére valamennyi olasz

A dakari kudaro

Clermont-Ferrand. (Rador.) A Havas-ügynökség a következő részleteket jelenti a dakari harcokról: Az angol tengernagy hivatal Dakar elé négy nagy hadihajót küldött. Ezeket a hajókat kivétel nélkül kisebb vagy nagyobb sérülések érték és visszavonulásra kényszerültek. Az angol kísérlet csak azzal magyarázható, hogy elfelejtették egy nagy angol tengerésznek, Nelsonnak mondását, aki szerint helytelenül cselekszik az a tengerész, aki támadást intéz egy szilárd parti védelem ellen.

Dakar olyan erődítésekkel rendelkezik, amelyeket az utóbbi három évben megerősítettek és, amelyek révén ez a kikötő jelentős tengerészeti támaszpontnak tekinthető. A parti védelem meggyőzően ellenfél hat-szori partraszállási kísérletét. Dakar a parti

vezés alkalmával. A német sajtó meleg hangon ír Ciano-ról. A Münchener Neuesten Nachrichten azt írja, hogy a német és olasz államférfiak mostani találkozását ugyanazzal a lelkesedéssel kísérik, mint a milánói tárgyalások után, amikor Ciano olasz külügyminiszter magával vitte Németországba aláírás végett az úgynevezett acélszerződést.

A Völkischer Beobachter többek között azt írja, hogy a fasiszta forradalom és a nemzeti szocialista forradalom, amelyek egymás oldalán egy európai forradalomra változtak, tettekkel írják a történelmet.

Kína várakozó magatartást tanúsít

Csunking. (Rador.) A Német Távirati Iroda levelezőjének értesülése szerint hivatalos kínai körök azon a véleményen vannak, hogy a jelenlegi körülmények között nem szakítják meg a diplomáciai viszonyt a vichyi kormányval, mert a jelenlegi indoknai helyzet nyitvahagyta a megegyezés lehetőségét. A határon lévő kínai csapatok jelenleg várakozó magatartást tanúsítanak.

Róma. A Giornale d'Italia az indoknai kérdéssel foglalkozva megajánlja, hogy az angolok és franciák régről szembeszálltak a jogos japán igényekkel. Japán most Indokina területi és politikai integritásának figyelembevételével teremt egyensúlyi állapotot Kínával szemben, de minden a francia kormány magatartásától függ, nehogy a konfliktus átterjedhessen Kelet-Ázsiára. Olaszország, írja a lap, teljes mértékben Japán mellett áll.

gép visszatért támaszpontjára.

Kelet-Afrikában az olasz gépek nagykaliberű bombákat dobtak le a mont-amadii katonai táborokra.

A Hergesa, Berbera, valamint más helységek ellen intézett légitámadásnak 22 sebesült áldozata van, az anyagi kár csekély. Az olasz léghárítók két ellenséges gépet lelőttek.

Ot éves a német tengeralattjáró haderő

Berlin. (Rador.) Raeder tengernagy a német haditengerészet legfelsőbb parancsnoka napiparancsot adott ki a német tengeralattjárók fegyvernem megerősítésének öt éves évfordulójára alkalmából. Ebben a napiparancsban Raeder a következőket mondja: „Az Anglia ellen folyó harc egyik döntő frontszakaszán vagyunk. Célotok legyen tehát a jövőben is, hogy a német nép belétek helyezett bizalmának megfeleljetek.”

Berlin. A DNB jelenti, hogy a német tengeralattjárók a háború kezdete óta 3.12 millió tonna kereskedelmi hajóteret súlyosítottak el. A német buvárhajók elsüllyesztették a Royal Oak csatahajót, a Courageous repülőgép anyahajót, hat rombolóhajót, több tengeralattjárót, segédcsirkálókat, valamint nagyon sok őrhajót, kísérőhajót és halászhajókat. A német tengeralattjárók tevékenységük során súlyosan megrongálták a Nelson sorhajót, valamint a Barham és a Belfast csirkálókat, amelyeket hosszabb időre ki kellett vonni a csatásorból.

erődökön kívül a kikötőben lévő hadihajók tüzelésével is rendelkezett.

Ezek között volt a 35 ezer tonnás Richelieu sorhajó, amelynek építését a háború első hónapjaiban fejezték be és, amely ma is sértetlen. A „Richelieu” volt az a hajó, amelynek 380 milliméteres lövedéke súlyosan megsértette a „Renown” nevű angol torpedórombolót. Az est folyamán megsérült a „Bramham” és a „Kent” csirkáló, valamint a „Resolution” nevű gőzös is. Az utóbbi a „Bevezieres” nevű tengeralattjáró torpedózta meg, amely nyomdon bosszulta meg a „Persee” nevű francia tengeralattjáró elvesztését. A francia vadászpilóták sikerült távoztatniok az angol bombavető és vadászgépeket a parttól.

Bern. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti. A svájci sajtó megajánlja, hogy a dakari kudarc az angol flottát épp akkor

zvengettette meg, amikor a lehető legnehezebb feladatoknak kell megfelelnie.

A dakari támadás az angol közvéleményben elégedetlenséget váltott ki és a parlamenti körök azok megbüntetését követelik, akik ezért a kudarcért felelősek.

Vichy. Utólagos értesülés szerint az angoloknak Dakartól történt visszavonulása után a franciák több angol felderítő repülőgépet lefőttek.

Csak Anglia és Délamerika számára szállít vasat az USA

Washington. Az USA kormánya a vas kivitelét a délamerikai államok és Anglia kivételével valamennyi ország felé betiltotta.

Kanadai hadihajó elfogott egy német gőzöst

Newyork. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Ottawai hivatalos jelentés közli, hogy egy kanadai cirkáló a mexikói Manzanillo kikötő közelében elfogta a „Weser” nevű német kereskedelmi hajót, amely július óta tartózkodott a mexikói kikötőben. Megállapítható, hogy a német hajót a pánamerikai értekezlet által megállapított semleges övezeten belül fogták el.

London. A „Times” jelentése szerint Anglia délkeleti részén a megfigyelők megállapították, hogy a németek egy óriási négy motoros repülőgépet használnak, amelynek eddig ismeretlen alakú szárnyai vannak.

Berlin. Angol gépek Belgium és Hollandia felett jártak csüörtokről péntekre virradó éjszaka. A német légvédelem erőteljes akcióbba lépett, úgy, hogy a bombák nagyobb része a tengerbe zuhant.

Brüsszel. Angol bombavetők erőteljesen támadták Ostendét és a belga partokat.

Anglia gazdaságpolitikai nehézségei

Berlin. Berlinben érdeklődéssel említik meg nemzetközi pénzügyi köröknek azon véleményét, hogy Anglia nem bírja már sokáig a háborút. Ennek világos bizonyítéka az, hogy az amerikai tőzsdéken az angol részvények értéke egyre jobban esik és az, hogy egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek az angol hadikölcsönre is, ami jelentékenyen támogatná az angol kormányt. Az angol kormány természetesen cáfolja az angol részvényeknek rohamos zuhanásáról mind szélesebb nemzetközi pénzügyi körökben elterjedt hírt. Newyorki pénzügyi körökben azt hangoztatják, hogy eltekintve a háború kimenetelétől, Anglia pénzügyileg évtizedekre leromlott, ha tekintetbe vesszük az államadósság fantasztikus megnövekedését, a nagy hajótér veszteséget és azt, hogy Anglia elvesztette eddigi nagy befolyását a világpiacok alakulására.

A Science Monitor jelenti Londonból, hogy az angol tőzsdék mai állása rosszabb még a világháború utáni összeomlásnál és az 1931-es katasztrófánál is.

Újabb albánellenes politikai gyilkosságok Csamuriában

Tirana. A Tomori című albán lap arról számol be, hogy Csamuriában 3 politikai gyilkosság történt, melynek áldozatai albánok. Klobokar községben megölték Nazar Recsen albán vezért, míg Partia és Calzuria városokban ugyancsak egy-egy albán vezetőfért gyilkoltak meg. Egész Albániában nagy a felháborodás.

Tanrendváltás bombázás esetén

Berlin. A birodalmi népnevelésügyi miniszter elrendelte, hogy azokon a napokon, amelyeket megelőzőleg éjfél után légiriadó volt a főváros területén iskolai előadásokat egyáltalán nem kell tartani és az elvesztett órákat délutáni tanfolyamokon később pótolják.

Védelmi diktátor Angliában?

London. A Daily Express cikke azt követeli, hogy az angol belső arcvonala élére diktatóri felhatalmazású minisztert állítsanak. Valószínűnek tartják, hogy az anyaország védelmi diktátora Beaverbrook lord lesz.

Tíz különleges vizsgáló-bizottság kezd meg működését

Antonescu tábornok, államvezető a hadiköltségvetések hiányairól — Nincsenek német rendeltetésű repülőterek Romániában

Bucuresti. Ion Antonescu tábornok a múlt bűnelnek leleplezése nyomán a hadsereggel kapcsolatos költségvetési problémákról a következőket írta 1934-ben:

„A honvédelemre az általános költségvetés irányított elő megfelelő összegeket, míg a különleges katonai költségvetés a kiképzés és felszerelés ügyével foglalkozott. Meg kell állapítani, hogy az utolsó tíz évben a honvédelem 12—24 százalékát tette ki az általános költségvetésnek, mindez azonban csak teoretikus megállapítás, mert a valóságban ennek az összegnek is csak mintegy 75 százalékát utalványozták. Szovjetországban az utolsó évben hatvan százalékot fordítottak az általános költségvetésből honvédelmi célokra, Jugoszláviában és Olaszországban ugyancsak ennyit; mindez pedig meghozza a maga természetes gyümölcsét, a súlyos nemzetközi helyzetekben. Ami a katonai költségvetést illeti, ott még szomorubb a helyzet, mert amíg itt a személyzeti kiadások görbéje az 1924. évben levő 30 százalékról 66 százalékra emelkedett addig az effektív kiképzésre és felszerelésre szánt összegek görbéje 30 százalékról 7 százalékra szállt alá, sőt még annál is alacsonyabba, ugyanakkor, amíg Lengyelországban erre a célra 40 százalékot fordítottak. Ezzel szemben Lengyel. és Oroszországok a legmodernebb fegyverekkel voltak és vannak felszerelve és a hadiparuk

a legmagasabb fokon áll. Feltétlenül szükséges tehát. — Irja 1934-ben Antonescu tábornok — hogy amíg nem késő, térjünk át a kalandos politikáról a realitások utárra, mert ilyen módon a már felhalmozott és súlyos millárdokba került, de ugyanakkor kéllőleg karban nem tartott anyagok teljességgel elpusztulnak.

A hadsereg kiképzésére 2,7 százalékot fordítottak, 1925-ben 0,25 százalékot, 1932-ben 0,10 százalékot, míg 1933-ban és 1934-ben 1,1 százalékot. Ha most figyelembe vesszük, hogy ezeknek az alapoknak csak csekély részét használták fel lelkiismeretesen, akkor ugyyszólván ebből a 0,50 százalékból alig jutott valami is a kiképzésre. Természetes, hogy az olasz gyalogság és tüzérség kiképzése és felszerelése, a lengyel és francia hadsereg állapota a legkínzóbb, minden hadosztálynak és nagyobb hadiegységnek megvannak az előirt programjait a hadgyakorlatok megtartására. A lengyelek mellett a cseh és bolgárok rengeteget költenek és irányoznak elő ezekre a fontos célokra, míg nálunk ugyanakkor például 12 ezer tartalékos tiszt nem volt összpontosítva; háború esetén nincsenek kellően tisztában az új fegyverek kezelési módjaival és az új haditechnikával és taktikával. Ilyen parancsnokok és egységek mellett, a kiképzés és felszerelés ilyen hiánya mellett vajon mi történhetik háború esetén? — Így fel a kérdést tanulmánya e részének befejeztével Ion Antonescu tábornok.

Az igazságügyminiszter indoklása a felülvizsgálási bizottságok szükségességéről

Bucurestiből jelentik: Antonescu Mihail igazságügyminiszter a következő indokolást fűzte a felülvizsgálási bizottságok működésére vonatkozó rendelettörvényhez:

— Tábornok Ur.

— A román közvélemény évek óta várta a visszaélések megoldását és csalárdságok elkövetőinek megbüntetését. Az erre a célra hozott és a legtöbb esetben ösztönöség nélküli törvények nem hozták meg a kívánt eredményt. Ehhez nagymértékben hozzájárult az a kivizsgálási eljárás is, amely inkább a vádlott részére képezett garanciát és nem a gyors, valamint biztos büntetést vonta maga után. Az utóbbi időben hozott rendelettörvények értelmében a következő kivizsgálási bizottságok alakultak: 1. A hadsereg fejlesztésére fordított összegek kivizsgálása. 2. A volt miniszterek és államférfiak vagyonának kivizsgálása. 3. Az országórség intézmény felülvizsgálása. 4. A devizák ellenőrzése. 5. A királyi palota közigazgatási vezértitkársága pénzelésének felülvizsgálása. 6. A politikai perek kivizsgálása és a vétkes bírák megbüntetése. 7. A Nemzeti Újjászülítés, a Nemzet Pártia és a Társadalmi Szokásait anyagi alapjainak felülvizsgálása. 8. A bányászati híretek és szerződések felülvizsgálása. 9. Mindazok helyzetének felülvizsgálása, akik a politikai mozgalmak elnyomásakor gyilkosságot és büntetést vittek véghez. 10. A belügyminisztérium államtitkárság pénzügyi alapjainak felülvizsgálása az utóbbi tíz esztendőben.

— Ezeknek a bizottságoknak az a hivatása, hogy gyors megoldások által és a vétkesek méltó megbüntetésével megújodást teremtsenek az államéletben.

Újabb vizsgálóbizottságot nevezett ki Antonescu államvezető

Bucuresti. Az államvezető a politikai cselekedetek mulhban történt elnyomása során elkövetett visszaélések kivizsgálására és a bűnösök megbüntetésére a következő bizottságot delegálta: Banescu Eugen elnök, semmiószéki tanácsos, Apostolicea és Vintija Cristescu semmiószéki tanácsosok és

Barbu Andreescu ítéjótáblai bíró, a bizottság titkára.

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial a miniszterelnökség rendeletét közli, amely szerint a vagyonellenőrzés alá kerülő állami főmeltóságok és családtagjaik, valamint azon harmadik személyek, akiknél ezeknek vagyon tárgyai letéhen vannak, ugyancsak nyilatkozatot tartoznak beadni és részükről semmilyen vagyon tárgy el nem idegeníthető.

Szabályozzák az álláshalmozók jövedelmét

Bucurestiből jelentik: Az államvezető a szeptember 13-án kiadott 3123. számú törvényrendelet negyedik szakaszának kiegészítéseképpen a következőket rendelte el:

„A köztisztviselői fizetések végleges megállapítását azon köztisztviselők, akik jelenleg több állást töltenek be, egyelőre fölvehetnek több illetményt is, azonban az így kapott összeg nem haladhatja meg a 30 ezer lejt. A végleges rendezésig a minisztertanács szeptember 13-iki 998. számú jegyzőkönyvét is figyelembe kell venni.”

Vagyonvizsgálat a hadkiegészítők s más hasonló szolgálatok tisztjeinél

Bucuresti. A hadügyminisztérium rendeletére mindazon tisztok és alisztek vagyonát felülvizsgálják, akik hadkiegészítő parancsnokságoknál, katonai raktárakban és más hasonló szolgálatoknál működtek.

Hivatalos cáfolat:

Romániában nincsenek német rendeltetésű repülőterek

Bucurestiből jelentik: A légügyi minisztérium megcáfolja azokat a külföldi tendenciózus híreket, mintha román területen repülőterek lennének német gépek számára. Román területen — mondja a hivatalos cáfolat — csak román repülőgépek számára vannak repülőterek és állomások.

Új külügyi államtitkár

Cretzianu volt belügyi alminisztert, aki legutóbb a román-bolgár tárgyalások alkalmával a román bizottság elnöke volt, külügyi államtitkárrá nevezték ki.

URANIA

3 órától folytatólag

Ma: Kettős stáger műsor!

Willy Fritsch és Gusti Huber
kacagató viglátéka

Dita Parle és Erich von Stroheim

„Asszony lett a kislányból”

„ULTIMATUM”
idegfeszítő K&M-film!

UFA 471-es hirdó.

**Olasz lapok
a légionárius Romániáról**

Rómából jelentik: Enrico Savatto a Corriera Diplomatica il Consolare című lapban „A légionárius Románia a Dunarea és a Balkán új helyzetében” címmel meglepő üdvözlését küldi Olaszország részéről a latin fajtestvéreknek és kiemeli a légionárius Romániának küldetését a Dunarea és a Balkán területein. Az új európai rend, amelyet a tengely teremtett kívánó támogatást kapott a vassárdia által új orientációt talált Romániában, amely a nemzeti keresztény eszme előharcosa. A fiatal király és tanácsadói vezetése alatt.

Róma. Az olasz újságok Alexandru Constant sajtóállamtitkár nagyjelentőségű nyilatkozatával foglalkoznak. A Tribuna „Uj román állam a tengely útján”, a Corriere della Sera „Románia a tengelyhez csatlakozott és áttért a totális rendszerre”, a Tevere „Az új román állam megszakított minden összeköttetést a múlttal”, a Gazzetta del Popolo „Románia a tengely mellett” címekkel foglalkoznak. A Messagero ugyancsak széles hasábkokban foglalkozik a sajtóállamtitkár eruciacióival, hogy Codreanu fiatal légionárius-nemzedéke jutott vezetéshez nemcsak személycserét jelent az államkormányzásban, hanem itt komoly új megalapozású rendszerről van szó, mely minden ellentétes rosszindulatú és tendenciós külföldi híreszteléssel szemben — távolról sem tekinthető pillanatra sem átmeneti jellegűnek.

A Giornale d'Italia elértéttel látja, hogy nyilván a tengelyhez csatlakozott a légionárius román állam, ahhoz a rendszerhez, amelyet Mussolini kezdeményezett annak idején: mert ez szellemi és politikai forradalom volt Olaszországban és Romániában egyaránt. Meggyőződés fűtötte román testvéreinket, — írja az olasz lap. — hogy hozzácsatlakozzanak a tengelyhez és Antonescu tábornok valamint Horia Sima személyei bizonyítják: a nacionalista igaz szellem alapján építik át a román beléletet és egyengetik a biztos és dadalmas román jövő útját.

A katonai törvénykönyv módosítása

A katonai törvénykönyv módosításáról a következő rendelkezés jelent meg:

I. szakasz: A katonai törvénykönyv 162-ik szakaszához a következő sorokat csatoljuk:

„A 143-ik szakasz „h” pontjában előírányzott, a nyomozások eszközésére létesített nemzetvédelmi minisztériumi kiküldöttek csak szükség esetén kérhetnek a legmagasabb katonai bíróság főügyészétől elfogatási engedélyt.”

„A meggyanúsított személyek ellen kiadott elfogatási parancs 30 napig érvényes és szükség szerint meg lehet hosszabbítani további 30 napra”

„Ezen parancsok hatása alól való kivonás a katonai főügyész igazolása által történik.”

Megszűnt a sajtó- és propagandaügyi államtitkárság közlöirodája

Ion Antonescu tábornok, a román állam vezetője és a minisztertanács elnöke rendelet-törvénnyel megszüntette a sajtó- és propagandaügyi államtitkárság közlöirodáját.

Az alapok és ingó vagyon, valamint a költségek és behajtandó követelések kiutalása a sajtó- és propagandaügyi államtitkárság költségvetésének keretén belül történik.

A rendelet-törvény intézkedik továbbá arról, hogy a közlöiroda költségvetési osztályának alkalmazottait rendelkezési állományba helyezik, ahonnan a minisztertanács elnöke áthelyezheti őket a sajtó- és propagandaügyi államtitkárság költségvetési osztályához.

Hivatalos cáfo'at romániai kivégzéseiről

Bucuresti. A miniszterelnökség közli: Egyes bulgáriai lapokban olyan hírek jelentek meg, hogy Romániában kivégeztek olyan személyeket, akik annak idején a légionárius mozgalmat elnyomták. Ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak!

**Gyenge gyomru katona
nem való ejtőernyősnek...**

Látogatás egy olasz ejtőernyős iskolában — Ki alkalmas ejtőernyősnek — Elavult bombázók

Kevesen tudják, hogy Oroszország után éppen Itália volt az első európai állam, amely ejtőernyős csapatok kiképzését kezdte meg és ilyen harci köteleket is állított fel. Régen, még 1937. tavaszán indult nagyszabású fejlődésnek az olasz légióerők ejtőernyős iskolája: a Regia Scuola Paracadutisti.

Amíg a kiképzett gyalogságból kiképzett ejtőernyős katona lesz, addig hosszú és fáradságos kiképzésen kell átesnie. Ennek a kiképzésnek egyes lépéseit volt alkalom megfigyelni az egyik olasz ejtőernyős iskolában.

Önként jelentkezők

Az ejtőernyős csapatokhoz a minden legvérméből önként jelentkezett katonák színe-lava kerül. Alapos orvosi vizsgálat előzi meg a felvételt. Aki ide kerül, az teljesen egészséges. Erthető is ez, hiszen éppen az ejtőernyős csapatok az a korszerű elit-legyvernem, ahol a katonának minden testi és szellemi erejét alaposan össze kell szednie, ha a kapott parancsot valóban végre is akarja hajtani. Idegrendszerének, szívének, tüdőjének, minden porcikájának énnel kell lennie, különben nem lehet alkalmas nagyszabású feladatainak megoldására. Megfelelő intelligenciával, gyors elhatározó képességgel kell rendelkeznie, hiszen a kapott parancs végrehajtása közben ezer olyan helyzet adódhatik, amikor pillanatokon belül kell a dolgok állását áttekinteni és elhatározni, hogyan is cselekszik. Az ejtőernyős a modern hadsereg leginkább öntevékeny katonája, minden újabb feladat újabb és újszerű helyzetek elé állítja, ahol a cselekvést nem irhatják elő szabályzatok. Ellenséges területen, ellenséggel körülvéve, sajátjától messze elvágyva, larcól az ejtőernyős, old meg a hadvezetés szempontaiból elsorárgan fontos feladatokat, nem csoda tehát, ha minden katonai erény megtestesítője.

Az újonc, aki bekerül ide az ejtőernyős iskolába, előzőleg már teljes gyalogsági kiképzésen átesett és ott teljeser megélelt Csak a földi csapatok színe-lava kerülhet az ejtőernyősökhöz. Érdekes megnézni az észak-itáliai ejtőernyős iskolákat: itt a katonák túnyomó része az észak-itáliai típus, magas karcsú, szép szál legény, sok közülük a szőke is. A közép-itáliai és dél-itáliai kiképzőtáborokban viszont már többség az alacsony, zömök, fekete dél-olasz típus. Egyben megjegyeznék: valamennyi földi csapat részének legjobban minősített katonái közé tartozik. Most itt az ejtőernyősöknél tanulják meg az új feladatok között hazájukat szolgálni.

Az ejtőernyős iskolába bekerülő újonc azt kép-

zeli, hogy aranyélete lesz. Első ténykedése az iskolában: elviszik repülni. Ezeknek a szoktató-repüléseknek óriási jelentőségük van. Keil, hogy a növendék a legkellőnél is több légiutat is, a legkedvezőtlenebb időjárási viszonyok között is kibírja, légtelleg ejtőernyősökkel nem lehet küzdeni! Először könnyű öltözkömben „elegánsan” viszik sétaterepülésre az újoncot, de később már teljesen harcserű felszereléssel, teljes katonalétszámu szállítógépeken repül, hadi szokja meg a valódi helyzetet. Ha a szoktató repüléseken átesett az ejtőernyősjelölt, az iskolához kerül. Ha metalan nőtörís légtelleg lenne, akkor visszaküldik földi csapatostéséhez, még ha egyébként meg is felelné. Nem lehet egy vállalkozás sikerét arra az egy kártyára feltenni, hogy a katonák esés közben felocsudnak-e légtelbetegségeikből vagy sem. Gyenge gyomru katona nem való ejtőernyősnek.

Az iskolában először szó sincs ejtőernyőugrásról. A kiképzés alapos torna- és futótréninggel kezdődik. Ennek során különleges gyakorlatokkal megerősítik az újoncnak azokat az izmait, amelyekre az ugrás során nagyobb igénybevetel hárul. Elsősorban lábizmairól van itt szó és a láb különböző izületeiről. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy az ejtőernyős kb. 4-5 méteres másodpercenkénti sebességgel esik az ejtőernyővel ami annak felel meg, mintha minden ernyő nélkül kb. egy emelet magasságból leugródnék. Ha nem vigyáz, úgy alaposan megütheti magát és olyan zúzódásokat szenvedhet, hogy egy időre harc képtelen. Az ejtőernyős harc képtelensége pedig egyszerűen az akció siker telenségeit és halált vagy fogságot jelent.

Mikor izmai és izületei már megfelelően erősek, kerül tovább a tornatermekből és sportpályáról az ugrás technikájá: tanító osztályba. Közben természetesen folyik tovább a testedzés, hiszen az igen fontos. Ha bemegyünk abba a hatalmas haragszerű csarnokba, ahol az ugrást tanítják, önkéntelenül is elcsodálkozunk a látottakon. 10-20-50 növendék lóg az ejtőernyő hevedertartóin (de ernyő nélkül) egy-egy kötéllal 4-5 méter magassába húzva. Alattuk puha bürökröccök. Az oktató az egyes növendék tartókötélét elengedi és erre az újonc 4-5 méteres magasságból leesik. Így kell neki az esésnek a különleges technikáját elsajátítani. Ennek a lényege, hogy a földreérés pillanatában el kell hemperednie és így csökkenteni az ütés eleven erejét (fizikai nyelven szólva: az esés eleven ereje forzó mozgásban emészt fel.) Csak így menekülhet meg az átlagos zúzódásoktól. Nem egyszer, nem tízszer öltösz, százszor elgyakorolja ezt az eséskor végrehajtandó testmozgást a katona, míg végre annyira tudja, hogy a kiképzés magasabb osztályába kerül.

A jelvény: ejtőernyős halálfeje

Most végre már ejtőernyőt is kap kézbe, helyesebben a hátára. Megtanulja a földön az ernyő helyes kezelését, a szőben az ernyő kormányzását. Az ernyő egyes tartóhuzalainak húzásával ugyanis az ernyő mozgását lehet kormányozni és így bizonyos határok között az ejtőernyős ura ugrásának. Különösen akkor van nagy jelentősége e kormányzásnak, ha valamilyen akadályt, pl. egy nagyfeszültségű vezeték, mindon ejtőernyős örök ellenségét kell kikerülnie. Közben persze szorgalmasan gyakorolja tovább izmait és izületeit a sportpályán és a tornateremben és végzi gyakorlóugrásait a kötélen lógva. Az ugrócsarnokban van egy magasán (5-6 m.) elhelyezett kabin is, melynek ajtaja teljesen olyan, mint a csapat-szállító gépé. Innen is végeznek egymásután gyakorlóugrásokat le a szőnyegekre, hogy ekkör is elsajátítsák a késlekedés nélküli sorozatos kiugrásokat a gépből. Ennek nagy a jelentősége, u. i. a szállítószőp az ugrás közben is másodpercenként 50-80 méter utat tesz meg, tehát ha csak másodpercenként ugranának ki, úgy földreérésük helye is ilyen messze lenne egymástól. Arra viszont egymás védelme miatt is szükség van, hogy egészen kis körön belül érjenek földet. Ezt is alaposan be kell gyakorolni. Mint láthatjuk, az ejtőernyős kiképzés igen alapos és minden egyes tennivalóját már a földön kell alaposan begyakorolni. Mikor valamennyi alapfogalommal tisztába van és ernyőjét a földön már tudja kezelni és az ernyővel való földreérést is gyakorolta kerül legre sor arra, hogy az ejtőernyőugrást gyakorlatban is kipróbálhassa. Kinn a repülőtérén egymás mellett állanak a hatalmas hárommotoros Caproni és Savoia Marchetti szállítógépek, amelyekről a gyakorló ugrásokat végzik. Ezek a gépek nem is olyan régen még az olasz léghaderő féltelmes nehéz bombázói voltak, de a repülőtechnika rohamos fejlődése során

elavultak. Ma nagyszerű szállítógépek. Egy-egy ilyen gép 20-25 teljesen felfegyverzett gyalogost, helyesebben ejtőernyőt visz magával háború esetén. Most a gyakorló ugrásokat először minden felszerelés nélkül hajtják végre. Elérkezik a nagy pillanat, mikor első ízben ugrik ki a rohogó szállítógépből az ürbe az ejtőernyős. Az ernyő működtető szinórja a géphez van kötve, úgy hogy abban a pillanatban, mikor a gépet elhagyja, ernyője mindjárt ki is nyílik. Itt azután mindjárt megmutathatja tudományát hogyan állítja meg az ernyő ingaszerű mozgását és végül, hogyan ér le az anyaföldre. Ezt azután alaposan begyakorolja későbbi ugrásai során.

Későbbi ugrásai során már harcserű felszereléssel is leugrik az ejtőernyős, majd harcserű gyakorlatokon is részt vesz. Ilyenkor, akár csak a háborúban, a legyvereket külön ejtőernyős tartályokban dobják utánuk és a földreérve, azonnal ezeket a tartályokat keresik meg és kiszedik onnan a legyvert és löszert. Mikor mindezt már teljesen elsajátította és teljes értékű ejtőernyős katona, megkapja az ejtőernyősök különleges csapatjelvényét, az ejtőernyős halálfejét. Ezt viselik kimenő ruhájukon éppúgy, mint egyenruhájukon, a khakiszinü egybeszabott repülőruhán.

Az olasz háboruban az ejtőernyősöknek még igen nagy szerep juthat u. i. éppen a gyarmatokon van nagyszerű alkalmazási tere e legújabb legyvernemnek, hiszen gyéren lakott vidéken kell a katonailag fontos pontokat, nagy távolságokat áthidalva, villámgyorsan megszállni. Ilyen harcban pedig az ejtőernyősöket lehet legjobban és legvalószínűbb sikerrel bevetni. Olaszország igen nagyszámu, jól kiképzett ejtőernyős katonával rendelkezik.

NAGY ERNŐ.

C O R S O 3, 5, 7.15, 9.15

I. **Az éjszaka leányai** | II. **A három testőr**
izgalom és erotika | vidámság, humor

Bernhard Götze, Dorit Ina, | John Wayne
470. UFA hirdó. | 470. UFA hirdó.

A Távolság tüziészkei

MERRE MEGY INDIA?

Az ellentét és meglepetések birodalma — Kétszáz nyelv és ötszáz tájszólás — India és a mai háború

Az egész világ szeme kelet felé fordul. Olyan események színhelye ez a földrész, amelyek az európai és általában a világpolitikát egészen új mederbe terelik.

A javában dúló európai harc nem szorítkozik csupán az európai kontinensre, hanem kihat a gyarmatbirodalmakra is, sőt most már egyre jobban lehet számolni azzal, hogy az ottani események kialakulása fog döntő szerepet játszani az európai háború záró fejezetére.

A gyarmatok — és ezalatt most természetesen csak Anglia és Franciaország gyarmatait értendők — olyan jelentős támaszát képezik az angol birodalomnak, amelyekkel él vagy bukik az anyaország is.

A gyarmatok között első helyen áll Anglia gyarmatainak legfontosabbika, ahol a világtörténelem egyik fejezete játszódik most le: az angol korona legékebb drágaköve: India!

Az ellentét hazája

India, Kína és Japánal együtt, Ázsia legnagyobb államát alkotja. A három állam között sok közös vonás van, olyasmí, amit mi közös néven ázsialnak, vagy legjobb esetben „keletiesen idegennek” nevezünk — mert mindhárom olyan világba tartoznak, amely a miénkkel homlokegyenest ellenkező.

Ázsia hatalmas távolságai ellentéteket rejtnek magukban. A hinduk, moszlimok és mongolok világa idegenek egymástól, mint akár a germán, szláv és román népek Európában. A japánok és kínaiak között, akik látszólag teljesen egyformák, nagyobb különbségek vannak, mint a franciák és németek között.

A legnagyobb ellentéteket azonban India rejt magában. Indiát Ázsia megzemévesítőjeként lehetne odaállítani, népeinek, fajának, kulturájának, vallásainak különbözőségeivel.

Egy angol nyelvész egy emberéleten át végzett kutatások eredményeként kijelentette, hogy Indiában több mint 200 nyelvet és 500 tájszólást beszélnek. Bengáli és Pendszab nyelve között nagyobb a különbség, mint Skócia és Spanyolországéi között. Alkatilag a hegyvidéki jobban különbözik a síkságtól, mint az angol a montenegrótól. Kalkutta és Bombay lakóinak beszédét Delhiben sem értik jobban, mint Madridban, vagy Stockholmban.

Indiában meg lehet találni még ma is mindazt a kultúrát, amely Európán az V-ik századtól kezdve a huszadikig átvonult. A Himalája hegyeiben még ma is találunk meztelen barlanglakót a maguk ezeréves kőeszközeivel és babonáival, míg a Bombay-i, delhi-i vagy kalkuttabeli hindu mindenben versenyre kelhet a művelt európaival.

Etnikai téren ugyanezt látjuk, ha a sok homlokegyenest különböző népfaj között a legnagyobb tömegeket képviselő hindukat és mohamedánokat állítjuk egymással szembe.

A 240 millió hindu a maga politeizmusával rengeteg szertartásával, szent tehenével, kasztrendszerével és a hódító iráni megadásával, pontos ellentét a 78 millió mohamedán lakosságnak, amely egyistenhívő, a végletekig fanatikus, szociálisan teljesen egyenlő és a hódító gyűlöl.

Kereskedelmi társaság pacifizálta Indiát

India története azonos egy kereskedelmi vállalat történetével. Az első angolok Indiában az „East India Company” kereskedelmi társaság alkalmazottai voltak, akik politikával és gyarmatosítással egyáltalán nem foglalkoztak, hiszen nagy eredménynek kellett elkönyvelniük a Nagymogul különleges engedélyét, aki egy némelyik nagyobb városban kereskedelmi lerakat létesítésére engedélyt adott.

Anglia hatalmas területeket köszönhet ennek a társaságnak, amely elsőnek jelent meg majd minden ázsiai gyarmaton. Természetesen megfelelő katonai segítség nélkül nem tehetek volna semmit, mert hiszen más államok kereskedelmi társaságokkal szemben nem maradtak meg a pusztán kereskedelmi konkurrenciánál, hanem a fegyverek döntésére bízták az többség kérdését. Így mindjárt az elején belátták, hogy a holland és portugál érdekekbe, Indiában nem jó szemmel néztek a „betolakodókat.” Azonban az angol hajóraj hamarosan legyőzte az ellenszerezőket és így szabad maradt a terep számukra.

India népei állandó harcban állottak egymással. Ez természetesen csak a franciáknak és angoloknak malmára hajtotta a vizet, akiknek így mindig al-

kalmuk nyílt arra, hogy beleavatkozzanak az ország belügyeibe.

Először a franciák vetették meg a lábukat Indiában, azonban ekkor kezdte meg működését a Kelet-Indiai Társaság és hamarosan háttérbe szorította a franciák befolyását. Ennek a társaságnak élén hatalmas szolgálatokat tett hazájának Robert Clives, azonban megbízatásának befejezése után számot kellett adnia hatalmas vagyonának eredetéről. Természetesen felementették, de felmentésében nagy szerepe volt annak, hogy „Sir Robert Clives nagy és értékes szolgálatait tett hazájának.”

A parlament mindenesetre 1773-ban az „East India Company”-t az angol kormány felügyelete alá rendelte. A franciák azonban nem hagyták annyiban a dolgot: fellázították az angolok ellen a környező országok vad harcosságát. A francia katonatisztekkel ki is képezték őket. Welleslev, a későbbi Wellington azonban hamarosan legyőzte a forrongókat. Hatalmas szolgálatot tett ezzel Angliának. Az East India Company komerciális szempontból azonban úgy találta, hogy felesleges háboruszkodásra dobta ki a társaság pénzt és a győztes hadvezért elbocsátották.

1857-ben belső forradalom üt fel a fejét. Ennek sok indítóka volt, amelyek azonban lórész homályban mozogtak. Az a körülmény hogy vissza akarták állítani a nagymogulságot és hogy a mohamedán katonák fellázadtak azért, mert disznószírral kenték be a

Stratégiai szempontok

Anglia először Indiában hagyott fel a „Laissez faire, laissez aller” elvével, amelyet egyéb gyarmatokban alkalmazott. Itt belátta, hogy mekkora hasznót jelent az Angliának, ha maga veszi kézbe India gazdasági és szellemi életének vezetését. Mennyi hid, viadukt és alagut kellett csak például Indiában a vasutak kiépítéséhez, a nagy távolságok, magas hegyek, hosszú hegyláncolatok és kiterjedt rivatagok tázában. Indiában a vasutak kiépítése hármassal jár: stratégiai szempontból Anglia számára nagy előnyt jelent a gyors csapatszállítás lehetősége, de ezenkívül természetesen az üslakosság észére is életkérdés volt, hisz ezzel India hatalmas távolságai megközelültek és a városok, falvak közelebb kerültek egymáshoz.

Legnagyobb jelentősége azonban az, hogy ezzel elejét lehetett venni az állandóan fellépő éhínségnek. Indiában ugyanis a Monszun-esőzésektől függ az hogy egy évben lesz-e termés. Azonban abban az esetben, ha be is állnak az esőzések, mindig vannak olyan vidékek, ahol elmarad az eső; ott pedig menthetetlenül fellép az éhínség. A vasutak segítségével ezt a veszélyt is ki lehetett küszöbölni.

Nagy nehézségeket okozott a postai szolgálat kiépítése Indiában, a népek különbözősége, a nagy nyelvi ellentétek és az analfabizmus hatalmas arányai miatt. Csak a 18-ik században sikerült végre megteremteni a postaösszekötést. 1854-ben 19 millió csomag- és levélzállítást végzett a posta. Ez a szám 1928-ban 140 millióra emelkedett. Ugyanekkor már 21,608 postahivatal működött 108,700 hivatalokkal.

A gyakori szárazságok ellensúlyozására hatalmas csatornarendszereket építettek ki, több mint három-

töltényeket, már csak mellékező volt. A lázadás nagynehezen levertek, de még a háború befejezése előtt feloszlatták a Kelet-Indiai Társaságot és Indiát az angol korona örökölte.

Disraeli lord Beaconsfield 1877-ben Viktória királynő fejére helyezte az indiai koronát, hogy ezzel a kelet sajtóságos szokásainak is kedvezzen és hogy magának bizonyítsa, hogy India „Az angol korona legényesebb drágaköve” lett.

A gyarmatosítás statisztikája

Indiában a gyarmatosítás fogalma új értelmet kapott: gyarmatosítani nem jelentett már itt annyit, hogy egy országot el kell foglalni népet kihasználni és kirabolni, hanem azt jelentette, hogy egy országot meg kell nyerni az anyaországnak, hogy a cserékereskedelmét szélesebb alapokra lehessen fektetni, bekapcsolni a gyarmatot a világkereskedelmi hálózatába: őstermékeket kell termelni rajta minél nagyobb mennyiségben és a munkaenergiát kíméletlenül ki kell használni.

India ma már mindezt elérte. Hogy Anglia mit végzett Indiában, azt a statisztika hatalmas munkája megmutatja. Indiának nincs olyan talpalatnyi földje, melyet — ha az mezőművelés alatt áll — a statisztika nyilván ne tartana. 1871 óta minden tíz évben készítenek statisztikát. Sajnos, csak az 1921. évi statisztikai adatok állanak rendelkezésünkre s ezek egy 300 oldalas könyvben lettek meg. Hogy csak egy pár példát vegyünk: Az angol statisztika kimutatása szerint 1921-ben Brit India területére 283,177 négyzetkm. kiterjedésű volt, amelyen 247,003,293 ember lakott. Ebből 126,872,116 férfi és 130,132,277 a nő, India 1561 városában 5,046,820 lakos, 489,527 falujában 45,398,116 ember lakott. Elemi iskolája Indiának 166,588 volt 8,639,000 tanulóval. Magasabb iskola sokkal kevesebb van, egyeteme összesen 18, 117,000 tanulóval. A legrégibb egyetemek Kalkuttában, Bombayban, Madrasban és Lahoreban vannak.

A világháború után azonban nagyot változott a helyzet, India ipara hatalmas fejlődésnek indult és ma már ott tartanak hogy India a világ nyolc legnagyobb ipari államainak egyike.

Az utóbbi esztendő eseményei nyomán az a kérdés vetődik meg fel, hogy vajon India továbbra is megmarad-e angol koronabirtoknak, mely a Whitehall és Westminster korlátlan befolyása alatt áll? Annak az ultrakonzervatív angol államférfinek véleménye, aki Indiáról azt mondotta, hogy India „Lost Dominion”, elveszett birtok, vagy pedig annak a képviselőnek aki erre azt válaszolta: „Lord, hiszen és nem is lesz „Lost Dominion” addig, amíg meg nem következnek az, ha be kell következnie, hogy Anglia és mindaz amit Anglia a civilizációnak jelent, halomba nem dől!”

Nem lehet tudni! Sem azt, hogy Anglia milyen magatartást fog tanúsítani a döntő percekben, sem megkevesebbé azt hogy Anglia esetleges bukása vonná-e maga után India elszakadását, vagy pedig India elszakadása okozná-e Anglia alkonyát! A közelgő idő meg fog hozza majd azokra a kérdésekre a jeleket, hogy a fenti alternatív problémák képezik-e majd a háború záróakkordjait, vagy más meglepetések.

DUFFNER JÁNOS

A nagyvezérkar rendelete az orvosok és állatorvosok katonai helyzetének tisztázásáról

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar a következő rendeletet adta ki: Orvosok, állatorvosok katonai helyzetének megállapítására valamennyi orvos és állatorvos ajánlott levélben, a visszautasítottak pedig katonai egységeik után a nagyvezérkar I. egészségügyi osztályának a következő adatokat tartoznak bejelenteni:

Vezeték és keresztnév. Születési hely és időpont. Etnikai eredet. Foglalkozásának helye.

Város, ucca, házszám (Lakás) Speciálitása, Intézmény, ahol működik. Rangja és annak elnyerési időpontja. Katonai egysége. 1939. március 15.—1940. szeptember 15. között hol és mikor volt összpontosítva. Hol és mikor volt mozgósítva. Megjelölendő katonai egység és a mozgósítási rendelet szám.

Akik adataikat október 15-ig nem terjesztik be, súlyos büntetésben részesülnek.

FORUM

Ma, a szezon legszenzációsabb kalandorfilmje 27 felvonásban, a Telefon 20-10.

KALOZZSIZIGET KINCSE

Don Terry, Gwen Gaze, Grant Withers és William Farnum-al Uj 471 sz. UFA hirdó.

A film hoszúságára való tekintettel az előadások kivételesen 3, 6 és 9.15 órákor kezdődnek.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-61. Sugönycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre... 840 le. || Negyedévre 210 le
Félévre... 420 le. || Egy hó. apra 70 le.

Iskoláink hírei

Az aradi római katolikus főgimnáziumban — a közoktatásügyi minisztérium vonatkozó rendelkezésének értelmében — a tanítás október 1-én kezdődik. A Veni Sancte-t szeptember 30-án tart az igazgatóság. A Veni Sancte-n a szülők minél nagyobb számban való megjelenését kéri az iskola igazgatósága. A tanítás október 1-én reggel nyolc órakor kezdődik.

A magyar leánygimnáziumban a Veni Sancte szeptember 29-én reggel 9 órakor lesz. Az előadások október 1-én reggel nyolc órakor kezdődnek.

A római katolikus magyar elemi leányiskolába a beiratkozások szeptember 28-ig tartanak. Évkezdés szeptember 29-én, illetve a leányliceummal együtt.

A katolikus magyar elemi fiúiskolában a beiratkozások szeptember 28-ig folytatódnak, a hivatalos órák idején: délelőtti 10-12-ig. Az eddigi tapasztalatok szerint a szülők — téves értesülések nyomán — különféle iratokat szereznek be első osztályba kerülő gyermekeik részére. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy csunán születési-anyakönyvi kivonatot tartoznak behozni.

A katolikus elemi fiúiskola folyó hó 29-én, vasárnap vezető növendékét Veni Sancte-ra. Gyülekezés az intézet udvarán reggel fél 9-kor. Az iskola igazgatósága a szülőket is szívesen látja az ünnepélyes évnvtáson.

A románai Magyar Népközösség aradi szervezete felhívja a magyar szülők figyelmét arra, hogy a katolikus egyházközség által fenntartott és a zárdában elhelyezett óvodában kisluk és leánykák egyaránt felvehető. A gyermekekért fizetendő iskolafenntartási díjat oly méltányos összegben állapították meg, hogy a szerényebb keresetű magyar szülőknek sem jelenthet érzékeny meztelést, különösen akkor amidőn meggyőződnek arról, hogy a nevelésre váró apróságokat milyen körültekintő gonddal foglalkoztatják és főkép, mivel fokozott mértékben teszik kéncssé a későbbi elemi iskolai tanulmányok befogadására.

Általában kötelességünk odshatni, hogy a népi közösségeinkhöz tartozó magyarság buzgalmból létrejöjjék és annak áldozatkészségéből fenntartott iskolák padlaiban egyetlen hely se maradjon betöltetlen.

— A SIBIU-I TERÉZ-ÁRVÁHÁZ (TERÉZIANUM) IGAZGATÓSÁGA ezúttal is felhívja az alhatalmi egyházmegye területén maradt katolikus magyar hívek, a papság, nevelők és minden árva sorsát szívén viselő ember figyelmét arra, hogy minden ellenkező híreszteléssel ellentétben a Teréz-árvaház a régi keretek között folytatja tovább eddigi működését. Tekintettel arra, hogy az elköltözés következtében néhány hely megüresedett, bárholnan, tehát nem egyházmegyei gyermekeket is (Banat-ból is), 6 és 12 év közötti fiúarvákat az intézetbe október 10-ig felvesz a püspökség. Ha fiúarva nem volna, az esetleges leányarvákat is kérjük az illetékesek részéről számon venni, egyelőre nyilván tartani és neveiket adataikkal együtt a Teréz-árvaház igazgatóságához beküldeni. A felvételért lehetőleg október 1-ig kell folyamodni, de indokolt esetben a későbbi folyamodványok is figyelembe vehetőek. Az intézetben jól működő és felszerelt Inas-Otthon is van, ahova önmagaviseletű magyar gyermekeket felvesz és elhelyez az intézet igazgatósága. Az intézetben elhelyezést nyerhetnek középiskolai tanulók is, akik jutányos havidíj ellenében kitünő nevelést és a legjobb ellátást kapnak. Cim: Oriellnatul Terézianum, Sibiu

— II. PÉTER JUGOSZLAV KIRALY HADGYAKORLATON VETT RÉSZT. Belgrad. (Rador.) A DNB jelenti: II. Péter király és Pál kormányzóherceg legidősebb fia, Sándor herceg, csütörtökön nagyszabású katonai hadgyakorlaton vettek részt. A katonai gyakorlatok Belgrad közelében folytak.

— ROTEA ILIE DR. MEGYEI PREFEKTUS FOGADÓ ÓRÁJA. Az aradi prefektúra titkári hivatala tudomásul adja az érdekelteknek, hogy dr. Rotea Ilie vármegyei prefektus fogadó órája minden nap déli 12-től 1 óráig tart.

— III. FRIGYES CSÁSZAR HAZABÓL SEBESÜLT KATONAK OTTHONÁT LETESÍTETT HITLER VEZÉR ÉS KANCELLAR. San Remo. Csütörtökön ünnepélyes keretek között avatták fel a „Villa Azilio”, amely egykor III. Frigyes császár tulajdona volt és a nép a Vezérnek ajánlotta fel. Hitler viszont sebesült katonák otthonát létesítette itt. A felavatási szertartás a német-olasz barátság jegyében zajlott le.

— OREZANU EZREDES A CFR UJ VEZÉRIGAZGATÓJA. Bucuresti. Orezanu ezredest az államvasutak vezérigazgatójává nevezték ki, a lemondott Macovei mérnök helyére.

— VISSZAKÖLTÖZIK BASELBE A NEMZETKÖZI FIZETÉSEK BANKJA. Basel. A nemzetközi fizetések bankja, amely eddig Oberlandban működött, ez év okt. 8-án visszaköltözik Baselbe.

— IGAZSÁGÜGYMINISZTERI RENDELET A MAGYAR FELSŐJOG ALÁ KERÜLT TERÜLETEK JOGSZOLGÁLTATÁSÁVAL KAPCSOLATOSAN. Bucuresti. Az igazságügyminisztérium részletes törvénytervezetet készített arról, hogy az átengedett transilvaniai területek különböző jogügyeiben: válóperek, gyámsági, gondnoksági, idezési stb. ügyekben milyen halasztások eszközölhetők.

— Jugoszlávia 100.000 tonna búzát importál. Az idei gyenge buzatermesre való tekintettel a jugoszláviai gabonamonopolium felhatalmazást kapott arra, hogy 100.000 tonna búzát importáljon és ezáltal a jövő évre is megfelelő mennyiséget tartalékoljanak. A buzakivitelt mentesítették mindennemű vám és illeték alól.

Fáradt pacsirták ezrei

Santander. (Rador.) Santander városába ma több ezer fáradt pacsirta érkezett amelyek a lakon, szobrokon, házakon pihentek meg. A pacsirták oly fáradtak voltak, hogy a lakosság kézzel megfoghatta őket.

— NICOLAE FILIPESCU SZOBROT KAP. Bucuresti. Az államvezető kezdeményezésére szoborbizottság alakult, hogy Nicolae Filipescunak szobrot emeljenek. A bizottságban Manju Iuliu, Ciobani, Marges miniszter, Stelian Popescu és még többen vesznek részt.

— ANDREAS SCHMIDT, A ROMÁNIAI NEMET ETNIKAI KISEBBSÉG VEZETŐJE. Bucuresti. A romániai német etnikai kisebbség vezetője Andreas Schmidt leit, akinek székhelye Brasov.

— DARRÉ NEMET FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTER OLASZORSZÁGI LÁTOGATÁSA. Romából jelenik: Darré német földművelésügyi miniszter vasárnap reggel érkezik Veronába és mint a fascista kormány vendége meglátogatja a Po vidék mezőgazdasági berendezéseit. Innen Lombardiába és Velencebe megy. Ez a látogatás is beilleszkedik abba a szoros együttműködésbe, amely a tengelyhatalmak között fennáll. (Rador.)

— EGY ÉVVEL MEGHOSSZABBÍTOTTAK BUCURESTIBEN A BORJU ÉS MARHAHUS, VALAMINT A ZSIR MAXIMALIS ARÁT. Bucuresti. I. Vanu, Bucuresti főpolgármestere meghosszabbította egy évvel az ármalmálásról szóló rendelet amá pontjait, amely a borjuhús kilóját 38 leiben, a marhahúst 34 leiben és a zsirét 75 leiben szabja meg.

Süraós orvosi seantság...

— Végre, tanár ur! Nagyon türelmetlenül vártam... nem tudom kibontani az orvosságos üveget...

— BORIS BULGAR KIRALY HOSSZU KIHALLGATÁSON FOGADTA POPOFF KÜLÖGYMINISZTERT. Szófiából jelentük: A Stefani közli, hogy Boris király hosszú kihallgatáson fogadta Popoff külügyminisztert. (Rador.)

— A TIMISMEGYEI PREFEKTUS FELHÍVÁSA. Timisoara-i tudósítónktól: Ilie Ghenadie timismegyei prefektus felhívást intézett a japokhoz és a lakossághoz, hogy tartózkodjék a lezárt politikai korszak egyes vezetői által elkövetett visszaélések nyilvános tárgyalásától, mert ez sokszor az igazság ártalmára van. Akinek azonban ilyen vétkesekre vonatkozó közlései s adatai vannak, tárja azokat a vizsgálóbíró elé. A bűnösöket elidéljk és az ítélet után az esetek a sajtóban is teljes mértékben ismertek lehetnek.

— CSAK A LÉGIÓ KÖZPONTJANAK ENGEDÉLYVEL LEHET A LÉGIÓ FORMARUHAIHOZ SZÜKSÉGES ANYAGOT GYARTANI. Bucuresti. Az összes ilyen természetű gyárakat és vállalatokat figyelmeztetik hivatalosan, hogy a légionárius formaruhához szükséges zöld anyagot csak a légió központjának írásos engedélyével szabad gyártani, különben annak törvénytelen gyártását szigorúan megbüntetik. Ugyancsak hivatalosan figyelmeztetnek mindenkit, hogy semmiféle festékkeveréssel nem szabad ilyen zöld szín előállítását megkísérlni, mert a hivatalos színezést, mely nedvesség és fényálló, egységesen alapították meg.

— MUSSOLINI FIAI A HARCTERÉN. Berlin. A Völkischer Beobachter érdekes tudósítást közöl a Duce fiairól. Mario Mussolini kapitányi rangban. Vittorio Mussolini pedig löhadnagyként szolgál és mindketten ott vannak, ahol olaszok milliói teljes kötelességüket és harcolnak a fascista birodalom ellenségével ellen. A két Mussolini fia kitünő bajtárs és elsőrangú harcos, aki ugyanúgy megosztja a többi katonákkal a háború szenvedéseit, mint ahogy a fascista-párt vezetőgyűlésénél Ciano külügyminiszter. Mutti, a fascista-párt főtitkára, valamint Bottai és Pavolini miniszterek.

— A NÉPSZERŰ PIEMONTI HERCEG. Róma. (Rador.) A „Rassegna Italiana” egy vezérkarl tiszti cikkét közli, aki a nyugati offenzíva előkészítésének egész időtartama alatt a piemonti herceg mellett működött. A cikk írója a piemonti herceg taktikai tudását és hadászati képességeit méltatja, majd pedig azokat a szavakat idézi, amelyeket az olasz trón örökös Mussolini június 10-iki beszéde után mondott: „Háboruba léptünk tehát. Minden jól fog menni. Gyermekekorom óta erre a pillanatra gondoltam.” A harcok során a piemonti herceget mindig katonái között látták, ott, ahol a legnagyobb veszély. Az Italia Fascista című lap is hosszabb cikkben emlékezik meg a piemonti hercegről, aki a nyugati hadsereg főparancsnoka. A lap megállapítja, milyen kiváló katonája a piemonti herceg, aki kitünő taktikai képességgel rendelkezik és akit katonái valóságos bátyanyoznak, mert mindenütt ott van bajtársai között, ahol a legnagyobb veszély.

— Timisoarai hírlón híreik a nyugdíjakat. Timisoara-i tudósítónk jelenti: A timisoara-i pénzügyigazgatóság hírlón, szeptember 30-án kezd meg a szeptemberi nyugdíjak kifizetését és október 3-án fejezi be ezt a műveletet.

— A FALUSI EGÉSZSÉGÜGYI HATÓSÁGOK FOKOZOTT ELLENŐRZÉSE. Bucuresti. A munkügyi miniszter a falusi egészségügyi hatóságok és ellenőrző szervek számát rendeleti úton fejemelte.

— LETETTÉK AZ ESKÜT AZ ARADI ZSL-DÓ ÜGYVÉDEK. Az aradi és aradmegyei izraelita vallású ügyvédek péntek délelőtti letették a hűség- esküt I. Mihai királyra. Az eskütétel az ügyvédi kamara helyiségében ment végbe, ahol jelen volt az aradi ügyvédi kamara vezetősége is.

— ÁRAMSZÜNTELES. A Villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztóközösséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt folyó hó 29-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetel: Reggel 8 órától déli 12 óráig, a Calea Aurel Vlaicuán egészen a pályaudvarig. Segs, Gal, Bulae, Grădiște városrészekben, valamint Curtici községben.

— AZ USA HATÓSÁGAI NEM HOSSZABBÍTOTTAK MEG AZ AMERIKAI BATA-MŰVEK 90 ALKALMAZOTTJANAK TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYÉT. Washington. (Rador.) A szövetségi tanács megtagadta az amerikai Bata-műveknél dolgozó 90 munkás és tisztviselő tartózkodási engedélyének meghosszabbítását.

— BIROSÁG ELÉ KERÜL A CFR MUNKA-KAMARANAL TÖRTÉNT VISSZAÉLÉSEK ÜGYE. Bucuresti. Az ügyészség a bűnügyi tábla elé utalta a CFR munkakamara csajási perének vádlottait. Ez a család meghaladja az 1 millió leit. A csajási ügy vádlottjai: Petre Smaandescu volt CFR munkakamara főnök, D. Avram volt pénztáros, Haicu Melidoneanu volt aligazgató, Virgil Boanta volt tisztviselő, Nicolae Ionescu, Vasile Vasilescu és N. Niculescu volt tisztviselők. A vádlottak valamennyien szabadlábban vannak.

A Magyar Népközösség vezetőinek tisztelgő látogatása Rotea Ilie dr. megyei prefektusnál

Péntek délelőtt 11 órakor az aradi Magyar Népközösség képviselőiben dr. Palágyi Jenő elnök, Dániel Péter, Dömötör László alelnökök és dr. Páris Vilmos népközösségi jogtanácsos tiszteigő látogatáson jelent meg dr. Rotea Ilie vármegyei prefektusnál. Az aradi Magyar Népközösség képviselőinek látogatása mintegy óra hosszágig tartott.

— **MINISZTERIUMI FIGYELMEZTETÉS ARRÓL, HOGY AZ ELEMI ISKOLAI TANÍTÁS DIJMENTES.** Bucuresti. A kultuszminiszter arról értesült, hogy egyes elemi iskolák vezetőségei önkéntes hozzájárulási összegeket kérnek a beiratkozó tanulók szüleitől. Tekintettel, hogy az elemi oktatás kötelező és ingyenes, ha vajamelyik iskolai igazgató visszautasítana egy beiratkozási kérelmet, arra az esetre, ha nem kapná meg iskolája az „önkéntes hozzájárulást” — a legsúlyosabb büntetésben részesítik.

— **VILLÁSREGGELI RUST NÉMET KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER TISZTELETÉRE.** Rómából jelentik: Botjai olasz nemzetnevelésügyi miniszter Nápolyban villásreggelit adott Rust német közoktatásügyi miniszter tiszteletére. Botjai miniszter felszólalásában hangsúlyozta a német és az olasz iskola közötti szoros és őszinte baráti kapcsolatot, amely befejeződik a két hatalom közös politikai irányvonalába. (Rador.)

— **VISSZAHIVTAK TOKIÓBA JAPAN BUCURESTI-I KÖVETÉT.** Bucuresti. Az Evenimentul című lap értesülése szerint Mijazakit, Japán bucaresti-i meghatalmazott miniszterét visszahívták Tokióba és a követség vezetését Mijachida tanácsos vette át.

— **A LÉGIONARIUS SEGÉLYMOZGALOM KÖZPONTI IRODAJA.** Bucuresti. A légionárius segélymozgalom központi irodája Str. Roma 32—36 alatt működik.

— **NEM LESZ VÁROSHÁZA A KIRÁLYI SZÉKTARTÓSÁG UJ PALOTÁJA.** Timisoarai tudósítónk jelenti: A város elejtette azt a tervet, hogy a királyi széktartóság számára épült új palotát, amely a széktartóság felosztása következtében feleslegessé lett, megszerezze és városházának használja. Erre a célra ugyanis kicsiny volna, mivel a városi központi közigazgatási hivatalokon kívül a mérnökség, adóhivatal, vajamint a városi vájlatok irodái nem férnének el benne. A város kihelyezi a belső területből a tűzvédelmi kaszárnyát és annak helyére építi fel az új városházát.

— **OKTÓBER 6-AN JELENIK MEG A MAGYARORSZÁGI NÉMET NÉPCSOPORT HIVATALOS LAPJA.** Budapest. Október 6-án jelenik meg a magyarországi német népcsoport hivatalos lapjának első száma, a lap főszerkesztője dr. Georg Goldschmied, a magyarországi német népcsoport helyettes vezére lesz.

— **Ezeröttszáz diákkal több lesz Timisoarai mint eddig volt.** Timisoarai tudósítónk jelenti: Clujról Timisoarára kerül az egyetem reálművelésügyi szaka (fizika, földrajz, matematika, vegyészet), a mezőgazdasági akadémia, a zeneakadémia, a kereskedelmi akadémia és a művezetőket képző iskola. Mindezen intézményeknek körülbelül ezeröttszáz hallgatója van összesen. Ezen intézménynek elhelyezésére a megfelelő épületeket egy bizottság állapítja meg, amelynek tagjai Ilie Ghenača megyei prefektus, Baran Coriolan főpolgármester és Popescu mérnök műegyetemi rektor.

— **TOLVAJ CSAVARGÓKAT TARTÓZTATTOTT LE A RENDŐRSÉG.** A rendőrség közegei az elmúlt éjszaka folyamán tettenérték több lakóhely nélküli csavargót, akik az aradi állomás területéről különböző öntvényeket loptak. A kihallgatások során kiderült, hogy heten lopkodták sorozatos módon az öntvényeket, amelyeket egy iparosnak adtak el. A tolvajok közel ezer kiló öntvényt loptak. Kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészségre.

— **INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:** POLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu, KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand, ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu

Egy szerelőmunkást megölt, egyet súlyosan megsebesített a villanyáram

Végzetes szerencsétlenség a Catedraiei-téren

Halálosvégű munkásszerencsétlenség történt pénteken Aradon. Délelőtt 11 óra tájban történt a szerencsétlenség — amelynek egy halálos és egy sebesült áldozata van, — a Catedraiei-tér 5. számú házban történt. Ebben az épületben volt régebben az Unirea vállalat egyik petroléum és benzinkútja. A földalatti volt benzintartályok egyikét a délelőtti órákban az Uniotechnika vállalat három alkalmazottja ki akarta tisztítani. Hoff Ferenc 19 esztendő és Hajas András 26 éves munkások végezték a munkát, míg Hubert Károly 17 esztendő tanulófiú villanylámpával világított nekik. Munkájukban, eddig még pontosan meg nem állapított körülmények között valahogy a segítők hozzáérték a benzintartályon keresztül vezetett villanydróthoz és a 220 voltos árammal telt huzal érintkezésbe került a vasalkatrószekkel és rövidzárlatot okozott. Hoff Ferenc és Hajas András, akik a

villanyáram hatósugarában álltak, eszméletlenül összeestek, míg az inas, aki tőlük távolabb lévő egyik tartályon ült, sértetlenül megmenekült a tragédiától, mert a különböző festékekkel és olajokkal átitatott nadrágja elszigetelte a villanyáramtól. A tanonciu a szerencsétlenség láttára segítségért szaladt: több orvost hívtak, akik Hoff Ferencnél már csak a beállott halált állapíthatták meg, míg a másik munkást súlyosabb sérülései következtében kórházba szállították.

A szerencsétlenségről értesítették a hatóságokat, Ionescu S. Petre vezető-főügyész és Reu Ilie dr. rendőrkezes, belügyi vezérfelügyelő jelentek meg a helyszínen, ahol a villanyvár részéről ott voltak Diósszilágyi Dezső főmérnök és Sándor Béla szakértők is. A vizsgálat megállapítása szerint a halálosvégű tragédiáért senki sem vonható felelősségre.

Közlés

Tekintettel a közönség köréből megnyilvánuló nagyarányú helyfenntartási igényekre, félreértések és kellemetlenségek elkerülése végett a **LARES** légiforgalmi társaság felkéri a közönséget, hogy helyfenntartási előjegyzését legalább 48 órával az indulás előtt jelentse be az aradi légikikötőnél, telefon 11-70. **LARES**

— **A TÖRÖK KÖZHIVATALNOKNŐK EGYENRUHÁJA.** Ankara. Törökország belügyminisztere szigorú rendeletben szabályozta meg a török állami szolgálatban álló nők egyenruhá viselését. Nem fogják többé eltérni a kivágott ruhákat. A török tisztviselőnek a jövőben csukott gallérú és fehér gallérral és kézelővel ellátott ruhát fognak viselni. A „Bey Oglu” című lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy ezt a viselést kötelezővé teszik a török magánvállalatok női alkalmazottai számára is.

Szükségemnek tartom nb. vevőim figyelmét felhívni, hogy üzememet

„PAX” Uzina de articole funebre

Arad, Str. Tribunal Dobra 11. változatlanul és zavartalanul folytatom.

Nagyon kérem nb. vevőimet, hogy rendeléseiket — személyes látogatásomig — levélileg feladni méltóztatassanak.

Proprietar **ADAM ALBERT**

— **LEZUHANT ÉS MEGHALT A LEGFIATALABB SPANYOL PÍLÓTA.** Madrid. (Rador.) A DNB ügynökség jelenti: Jaimea Real, a legfiatalabb spanyol pilóta repülőszerencsétlenség áldozatává vált. A fiatal repülő La Palma-Majorcára akart repülni, de utközben lezuhant. A gép egy iskolára zuhant. A pilóta és három iskolásgyermek meghalt. A szerencsétlenség okait még nem ismerik.

— **A VILÁG LEGNAGYOBB SZÁRAZDOKKJA.** Washington. (Radir.) A Német Távirati Iroda jelenti: A New-yersey állambeli Bayonne-ban megkezdtek a világ legnagyobb szárazföldi dokkjának építését. Ebben a dokkban 45 ezer tonnás sorhajók építését végzik majd el. Az építkezés céljaira 10 millió dollárt szavaztak meg.

— **SIRKÓAVATÁS.** Plesz Gyula siremlékének beszentelése f. hó 29-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a neolog régi zsidó temetőben.

Osszeegyeztetik a gazdasági tárcák tevékenységét

A gazdasági vezérkar és összeegyeztetés minisztériumában megbeszélést tartottak, a melyen a gazdasági tárcák vezetői vettek részt. Az értekezleten a napirenden levő gazdasági kérdéseket tárgyalták meg, valamint azokat az intézkedéseket, amelyek a szóban levő problémák megoldására és az egyes gazdasági tárcák tevékenységének összeegyeztetésére, összhangba hozatalára szükségesek.

Amerikai vélemény Anglia kőolajellátási problémáiról

Chicago. A DNB jelenti: Shelley, az ismert szaktekintély rádióközleményében azon nézetének adott kifejezést, hogy feltételezhető, hogy az Amerikától szerzett petroléumot is beleértve, Anglia petroléumimportjának 60—70 százalékát elvesztette. Angliának már nem áll módjában, hogy a Közeleletről petroléumot vásároljon. Ugyszintén nem importálhat már petroléumot sem a Balkánról, sem Oroszországból. A tartalékolt készleteket, valamint a petroléumimportokat megsemmisíték a németek a bombatámadások által egyrészt, másrészt pedig a petroléumtankok elsüllyesztésével. Nem valószínűtlen tehát — mondotta ismertetője végén Shelley — hogy a brit flotta passzivitása, — amely annyira nyugtalanít sok amerikai — valamint az angol katonai repülők csökkentett tevékenysége szoros összefüggésben áll a petroléumhiánnyal.

Másfélmillió lei közvetítési díjat követel Sidorovici volt országőrpáncsnoktól egy bucaresti-i ingatlanügynök

Bucurestiből jelentik: Anghelescu Stefan bucarestij ingatlanellátási ügynök kérvényt nyújtott be az új törvényszékhez és abban Sidorovici Teofil őrnagy törvény elé állítását kérte. Anghelescu arra kéri a törvényszéket, hogy kötelezzék Sidoroviciot 1 millió 400 ezer lei, az Elisabeta főúton lévő ingatlan vásárlási értéke tíz százalékának megfizetésére. Ezt az ingatlan Sidorovici Goldenberg Lévtől vásárolta és ezért neki közvetítési díj jár. A közvetítési díj összege 1 millió 400 ezer lei, amely őt jogosan megilleti. Amikor megjelent Sidorovici őrnagnál és a fenti összeget kérte, a volt országőrpáncsnok letartóztatással fenyegette meg. Egyébként Sidorovici az adásvételi szerződést 14 millió lei helyett csak 8 millió leiről állította ki.

— **Az aradi rendőrség tudatja az érdekeltekkel, hogy kötelesek szobát bocsátani azok rendelkezésére, akik a rendőrségi MONT-iroda által kiállított elszállásolási bizonyítvánnyal jelentkeznek, vagy pedig ha a lakást igénylő, rendőrségi tisztviselő kíséretében jelenik meg.**

— **A Prietenii vezetőségi ülése szombat este 9 órakor lesz a klubhelyiségben, melyen pontos megjelenést kér a fontos tárgyra való tekintettel az elnökség.**

Római katolikus lelkész-értekezlet az aradul-noui plébánián

Az aradul-noui plébánián tartották meg az aradi és aradkörnyéki római katolikus lelkészek a szokásos lelkészi értekezletet, amelyen a lelkészek teljes számban megjelentek. A vendégeket Kienitz Géza dr. aradul-noui plébános fogadta. Az egybegyűlt lelkészek nagy érdeklődéssel hallgatták végig Borsos Lajos nadlac-i plébános részletes előadását az oradeai egyházmegyei zsinat határozatairól, amelynek pontos ismertetése a következő lelkészi gyűlésen lesz. A következő lelkészi gyűlést tavasszal Aradon tartják meg. Az értekezleten megjelent Aradról dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, rendfőnök-plébános, Oláh Ferenc segai, Szalai Albert gai-i plébánosok, Maludy Károly magiszter és Finszter Viktor dr. teológiai tanár.

Az értekezlet résztvevői mjután megtekintették az aradul-noui plébánia egyházi ruháztárából, kegy-tárgvaiból rőtönzött kiállítását, délből fél egy órakor a Kornett-vendéglőben mentek, ahol közös ebédet vettek részt.

Megkezdődött a basarabiai németek áttelepítése a Birodalomba

Galatiból jelentik: Lorenz tábornok, a német SS. alakulatok vezetője Galatira érkezett több magasrangú tiszt kíséretében. Az előkelőségeket Windecker tábornok, német konzul és dr. Lerner galatii német konzul fogadták.

Lorenz tábornok a Vezér azon megbízásával érkezett, hogy üdvözölje az első Basarabiából érkező német csoportot.

Megérkezésük estéjén a német előkelőségek kimentek a Prut hidjához, ahol fényes ünnepség keretében az első tíz gépkocsivaj érkező német áttelepülő fogadták a tábornok üdvözlését.

Lorenz tábornok beszédében azt hangsúlyozta, hogy ezrei megkezdődött a hazájukba vezető út. Tolmácsolta a Vezér örömét, hogy 90.000 német ismét beleilleszkedik a nagy német családba.

Az ünnepségen a román hatóságok képviselőiben megjelentek: Popescu, Mitranescu és Pretorian tábornokok és Mihail Orleanu prefektus. Az ünnepség után az első német csoportot a kikötőben behajózták.

Igy szeptember 24-ével megkezdődött a repatriálás nagy munkája, amely egész november közepéig fog tartani.

Berlin. (tp.) Az Észak-bucovinai németek repatriálásával foglalkozó német bizottság szeptember 9-én elindult Berlinből Cernautiba. A bizottság áthaladt Krakó, Radynac és Przemysl városokon. Az orosz Przemyslben az orosz repatriálással foglalkozó bizottság egy része is csatlakozott a német bizottsághoz. A cernautili fogadtatáson mindkét bizottság kijelentette, hogy minden elő van készítve, hogy az északbucovinai repatriálásokat minden akadály és nehézség nélkül lebonyolíthassák. Szeptember 15-én a bizottságok megbízottai meglátogatták az első német telepeseke által lakott vidéket, amivel már meg is kezdődött a repatriálás munkája. Az etnikai németek szervezetének vezetői már régen mindent megtettek a repatriálás minél simábban való lebonyolítására, usyhogy ez a német és orosz bizottságok közreműködésével a legnagyobb rendben és gyorsasággal történik meg. Északbucovinából körülbelül 35.000 németet fognak visszatelepíteni Németországba. Ezeket a németeket vasuton szállják hazájukba.

Rádióműsor

— Romániai és szomszédos —

SZEPTEMBER 28. SZOMBAT

Bucuresti, Radio Románia, A rövid hullámon. 6.45: Hírek, Radio Románia és Radio Bucuresti, 13.00: Közvetlen beszámoló, 13.15: Zenekari hangverseny, 14.00: Hírek, 14.20: Hanglemezek, 14.4: Hírek, 20.00: Hírek, 20.15: A hamburgi opera zenekari hangversenye hanglemezekről, 21.00: Hírek, 21.15: Zenekari hangverseny, 22.00: Hírek, sport, 22.20: Hírek német és orosz nyelven, 22.30: A hangverseny folytatása, 22.45: Könnyű zene hanglemezekről, 23.30: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest, 8.00: Hírek, 11.00: Hírek, 13.10: Posztiszene, 13.40: Hírek, 14.30: Zene, 15.30: Hírek, 17.10: Gyermekeklőra, 17.45: Hírek, 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven, 18.15: Cigányzene, 19.30: Rádiózenekar, 20.10: Rádiószínháték, 22.00: Hírek német, orosz, angol és francia nyelven, 22.25: Hírek magyar, ruszin nyelven.

A magyar felségjog alá került területeken érdekeltséggel bíró bányai és kőolajvállalatok bejelentési kötelezettsége

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium közli azokkal a bányászati társaságokkal, petroleum lerakatokkal, amelyek a Magyarországnak átengedett területeken lerakatokkal, kitermelő vállalatokkal bírnak, hogy a jelen közlemény megjelenésétől számított öt napon belül minden szükséges adatot juttassanak el a nemzetgazdasági minisztériumba, mivel ezekre a két ország közötti viszony rendezése szempontjából szükség van. Az érdekeltek a következőket kötelesek közölni a minisztériummal:

1. Az átadott területen maradt ingatlanok becsértéke. Közölni kell, ha az illető vállalat megkezdte ezeknek a javaknak felszámolását és hogy eddig milyen lépéseket tettek az ügyben.

2. Az átadott területen maradt ingóságok leltára és értéke.

3. Az átadott területen maradt ásványi termékek készlete és azok értéke.

4. A román állammal, vagy romániai magánszemélyekkel kötött szállítási kötelezettségek azokból az anyagokból, amelyek az átadott területeken maradtak. Ugyanakkor feltüntetendő, hogy export célra milyen mennyiséget irányoztak elő.

5. Az átadott területen maradt ingóságok átszállítására szükséges vasúti kocsik számának feltüntetése.

6. Milyen módon kívánja a vállalat felszámolni az átadott területen maradt készleteket.

7. Azoknak a nehézségeknek feltüntetésével, amelyek a terület átadás következtében a munkások ellátására, kiizetésekre vonatkoznak.

8. Azoknak a kötelezettségeknek feltüntetése, amelyeket a kitermelő ipari vagy kereskedelmi vállalatok az átadott területeken maradt vállalatokkal, vagy magánsokkal szemben vállaltak.

SPORT KÖZLÖNY

Nagy érdeklődés az AAC-pálya kettős vasárnapi műsora iránt

Részletes biródeiegálás

Vasárnap az Astra—CFR Timisoara Román Kupamérkőzés mellett folytatódnak a küzdelmek a kerületi bairnoksáért is. Az elsőosztályu bairnokságban három mérkőzés kerül lebonyolításra és a legnagyobb érdeklődés a régi riválisok: a CAA és SGA harca iránt nyilvánul meg. Ez az atléták pályáján kerül lejátszásra és előtte rendkívül érdekes barátságos mérkőzést bonyolítanak le: az AMEFA méri össze erejét a Transilvania egvűtésével.

A Titanus saját pályáján a Tricolorot látja vendégül, az Intelgereea pedig az Olimpia-pályán játszik a tavalyi kerületi bairnokjelölt ellen. Három ifjúsági bairnoki mérkőzés egészíti ki a műsort, amelynek részletes biróküldését alább adjuk:

Román Kupa:

Astra—CFR Timisoara, Gloria-pálya, 15.30

órákor, határbirók: Marita és Oprita.

Kerületi I. osztály:

Olimpia—Intelgereea, Olimpia-pálya, 16.30 órákor, biró: Ciorogariu, határbirók: Cristea és Vogel.

Titanus—Tricolor, Titanus-pálya, 16.30 órákor, biró: Rechesan, határbirók: Höhn és Kolarov.

CAA—SGA, CAA-pálya, 16.15 órákor, biró: Barbu, határbirók: Karlich és Safta.

Ifjúsági bairnokság:

Unirea—Astra, Gloria-pálya, 13.45 órákor, biró: Tomi, határbirók: Polareczky és Kalmár.

SGA—CAA, CAA-pálya, 11.00 órákor, biró: Milancovici, határbirók: Kalmár és Barta.

Titanus—Gloria, Titanus-pálya, 14.30 órákor, biró: Kradigatv.

Változás a Crisana-CFR csapatabana CAMT ellen B) liga mérkőzésre

A Crisana CFR, amely vasárnap az Electricat győzte le, Timisoara-ra rándul, ahol a CAMT lesz az aradi csapat ellenfele. Az Electrica elleni győztes csapaton mindössze egyetlen helyen történik változás: Tolan helyett a Tricolortól átvett Janka II. lesz a jobbfeledezet. A csapat a CAMT ellen a következő összeállításban áll ki: Sabau—Egedi, Novac—Janka II., Simceac, Pacurar—Bugar II., Siboteanu, Serban, Durgheu, Gligorescu.

Ifjúsági válogatott játékosok a CFR Timisoara csapatában

Aradon, mint ismeretes, vasárnap a Gloria pályán kupamérkőzés kerül lejátszásra, amelyen az Astra csapata a timisoarai CFR együttesével méri össze erejét. Az Astra nagy lelkesedéssel készült a mérkőzésre, amelyen rendkívül nehéz ellenféllel kell megküzdenie a továbbjutásért, miután a CFR csapatában két ilyen játékos is szerepel, Ritter és Boros személyében, akik az ifjúsági válogatottban is játszottak. A csapat többi tagjai is rutinos, kitűnő játékosok és az Astranak szinte önmagát kell felülmulnia, ha a siker reményével akarja a küzdelmet felvenni. A mérkőzés fél 4 órákor kezdődik a Gloria pályán.

O FERARU AZ FC PLOESTIBEN. Feraru, a válogatott csapat volt középfedezete a Venus és a Rapid között választhatott egyesületet. Néha úgy volt, hogy visszamarad a Venusban, egykor pedig az a hír terjedt el, hogy a Rapidban fog szerepelni. Feraru ezeket a híreket most megcáfolta és kijelentette, hogy vidéki egyesületet választott: az FC Ploesti lesz az a csapat, amelyben játszani fog.

Nagy játékerőt képviselő csapatot szervezett a NAC

A Sportul Capitalei beszámol arról hogy a Magyarországhoz csatolt terület labdarugóbairnokságát megszervezik és két csoportra osztják a résztvevő csapatokat. Az első — erősebb csapatokat képviselő — csoportban kapott helyet az újjászervezett NAC is, amely nagy játékerőt képviselő csapatot toborzott össze. A NAC a bucaresti-i sportlap szerint a következő együttesel startol: Török—Sarkadi, Praszler II.—Demetrovici, Juhász, Krausz—Praszler I., Kovács, Spielmann, Bodota, Dobay.

O A VALOGATOTT JÁTEKOSOK PRÉMIUMAI. Az országis A) és B) válogatott csapatok játékosai a jugoszláv csapatok ellen aratott győzelmek után magas prémiumot kaptak. Az A) csapat tagjai fejenként 4000 lei, a B) csapat játékosai egyenként 2000 lei jutalomban részesültek.

O SFERA ISMÉT HATVÉDET JÁTSZIK a Venus csapatában, amely szombat délután az U. Tricolorral találkozik bairnoki mérkőzés keretében, míg a középfedezet posztján egy fiatal játékos: Mircea Popescu fog szerepelni. A Venus a következő csapatot állítja ki az oborak ellen: David—Sfera, Negrescu—Lupas, Popescu, Brandabur — Ploesteanu, Orza, Humis, Iordache, Ene.

O Az AMEFA és a CAA összeállítás. A vasárnapi kettős mérkőzésen, mint ismeretes, az AMEFA a Transilvaniával játszik barátságos mérkőzést, utána pedig a CAA és az SGA bairnokság mérkőzés következik. Az AMEFA a következő összeállításban áll ki a mérkőzésre: Tapos — Kovács, Lucian — Szegedi, Szabó, Tipel — Ricsán, Simandan, Dvorzsák Gyarmati, Araczi, Szóhoz jutnak még: Pinér, Patáki és Lába. A CAA nevét változtat az Olimpia ellen győztes csapatán és a következő üzenetet küldi smét pályára: Thaller — Eberlein, Precup — Miklósi, Zoller, Komiativ — Fekder, Kozsnyica, Vasa, Pona, Nikoli.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A pénzügyigazgatóságok kötelesek értesíteni az érdekelteket a kirótt bírságról, hogy ezek igénybe vehessék az amnesztiát

A pénzügyminisztérium 229.686—1940. sz. alatt köriratot intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy megállapítása szerint azok a kihágási iratok, amelyeket jóváhagyás végett a minisztériumba felterjesztenek, rendszerint hiányosak, formai hibában szenvednek és ezért a minisztérium arra kényszerül, hogy kiegészítés végett visszaküldje azokat a pénzügyigazgatóságokhoz. Megállapította a minisztérium azt is, hogy egyes pénzügyigazgatóságok ezzel a kiegészítéssel sokszor hónapokig késnek. Mint ismeretes, a törvény értelmében mindazok a bírságok, amelyek 1940. július 31-ig a pénzügyigazgatóságnál, vagy a minisztériumban beiktatott kihágási jegyzőkönyvekből származnak — függetlenül attól, hogy ezek jóváhagyták-e, vagy sem —, 1940. szeptember 30-ig kedvezményes módon egyenlíthetők ki. Tekintettel arra, hogy számos ügyiratot a minisztérium kiegészítés végett a pénzügyigazgatóságokhoz küldött vissza, az érdekeltek nincsenek abban a helyzetben,

hogy a kedvezményes kifizetés lehetőségével éljenek, másrészt nincs is tudomásuk az iratokról. Mindezekre való tekintettel a minisztérium utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a vonatkozó ügyiratokat egészítsék ki azokat pedig, amelyek esetében minisztériumi jóváhagyásra van szükség, haladéktalanul juttassák vissza. A rendelkezés értelmében csak a 100 ezer leien felüli összegről szóló iratokat kell a minisztériumba küldeni, míg a százezer leien aluli iratok esetében a jóváhagyást a pénzügyigazgatóság végzi, amely egyben gondoskodik arról, hogy a szóban lévő kihágási jegyzőkönyvekről az érdekelteket haladéktalanul értesítsék. Az olyan kihágási jegyzőkönyvek esetében, amelyeket 1940. július 31. előtt vettek fel, de amelyeket még nem hagytak jóvá, szintén értesíteni kell az érdekelteket a bírságról, valamint a kedvezményes kiegyenlítés lehetőségéről, annak feltüntetésével, hogy a kedvezményes rendezés csupán szeptember 30-ig lehetséges.

A földmivelésügyi miniszterium intézkedései az őszi vetési munkálatok biztosítására

N. Mares mérnök földmivelésügyi miniszter körlevelet juttatott el a mezőgazdasági kamarákhoz, amelyekkel közölte az őszi vetési munkálatokkal kapcsolatos intézkedéseket. A körjével közli, hogy a miniszterium minden egyes prefektúra mellé mezőgazdasági mérnököt nevezett ki a vetési munkálatok vezetésére és ellenőrzésére.

Ezek a gazdamérnökök gondoskodnak arról, hogy a mezőgazdasági kamarák és általában a megye teljes mezőgazdasági szakszervelete a helyszínen, vagyis kint a vidéken

fejtsen ki tevékenységet. A mezőgazdasági kamara igazgatóján kívül az irodákban senki sem maradhat. A személyzetet úgy osztják be, hogy minden egyes mezőgazdasági körzetben működjön egy mezőgazdasági szak-tisztviselő. A kamarákat naponta kell tájékoztatni a vetési munkálatok előrehaladásáról. A munkában segítségét nyújtanak majd a közigazgatási hatóságok, valamint a csendőrök is.

A megyei prefekturák mellé kinevezett gazdamérnökök a megyét csak a minisztérium engedélyével hagyhatják el.

Milyen esetekben köteles a bizományos is felülbélyegzett számlát kiállítani

Ez év augusztus 10-ikén — mint ismeretes — módosították a bélyegtvörvény és a forgalmiadótörvény egyes intézkedéseit. Többek között módosult a bélyegtvörvény 14. szakasza 13. bekezdésének szövege is, amely a számlázási kötelezettségről intézkedik.

Az említett módosítás értelmében azok is kötelesek felülbélyegzett számlát kiállítani, akik árugyűjtési vagy ellátási munkát végeznek a kartellek vagy a vállalatok más kollektív szervein belül és ugyancsak számlát kell kiállítani azoknak is, akik bizományi szerződés alapján mint bizományosok dolgoznak.

A bizományosok számlakiállítási kötelezettségével kapcsolatban számos kérdés merült fel. Így többek között az érdekeltek az íránt érdeklődtek, hogy vajlon azok az ügynökök is, akik jutalék ellenében dolgoznak, kötelesek-e felülbélyegzett számlát kiállítani. Az ügynökök általában 2 százalékos jutalékot kapnak és számukra tényleges ráfizetést jelentene, ha felülbélyegzett számla kiadására kényszerülnének. Másrészt a vevő megköveteli, hogy közvetlenül az eladó vállalatától kapjon számlát és nem elégszik meg az ügynök számlájával. Másrészt maga az eladó vállalat is ahhoz ragaszkodik, hogy közvetlenül a vevőnek adja ki a számlát, mert a legtöbb esetben az ügynököknek csak árueladásra van joguk, de nincs felhatalmazásuk az áru ellenértékének behajtására. Ettől függetlenül, az eladó vállalat a vevőnek ad hitelt és nem az ügynöknek, aki esetleg behajthatná az áru ellenértékét, azt egy ideig maga használná és csak később juttatná el az eladó céghez.

Az „Argus” véleménye szerint az említett

törvénytörvény a következőképpen értelmezendő:

Azon esetekben, amikor a kereskedők vagy termelők utasítást adnak egy cégnek, hogy az ő áruikat jutalék ellenében eladja és az eladás ennek a cégnek nevében történik, az eladónak pedig a bizományos céggel vannak kapcsolataik, a bizományos cég köteles az eladáskor új számlát kiállítani, függetlenül attól, hogy az áru a vevőnek való átadásig a termelők vagy a bizományos cég raktárában marad.

Ezzel ellentétben, olyan esetekben, ha egy bizományos nem tesz mást, mint hogy az áru részére vevőt keres és megteremti az összeköttetést a termelő és a vevő között, akik ilyen módon közvetlen kapcsolatba kerülnek és az áru átadása közvetlenül történik, a bizományos nem köteles külön felülbélyegzett számlát kiállítani, mert ebben az esetben elegendő, ha csak az eladó cég állítja ki a számlát. A megbízók nem kötelesek a bizományos részére számlát kiállítani.

A lap véleménye szerint éppen a fent ismertetett problémákra való tekintettel, valószínű, hogy a bélyegtvörvény említett szövegét rövidesen módosítják.

— Devizaárfolyamok a külföldi tőzsdéken. Az angol font árfolyama úgy Newyorkban, mint Zürichben a legutóbbi árfolyamok körül mozgott Newyorkban az angol font 4.04 és egyenesen árfolyamot ért el az előző napi 4.04-es árfolyammal szemben. Zürichben pedig a font árfolyama 16.55 volt (előző nap 16.50). A német márka árfolyama Newyorkban 39.95, Zürichben pedig 175.30. A olasz lira árfolyama Newyorkban 5.05 Zürichben pedig 22.10.

Módosítják a jelenlegi kontingentálási rendszert

Bucurestii jelentés közli, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban a jelenlegi kontingentálási rendszer módosításán dolgoznak. Az erre vonatkozó munkálatok rövidesen befejeződnek és az új rendszerre vonatkozó ismertetés rövidesen megjelenik. A cél az, hogy az ország külkereskedelmét a jelenlegi szükségleteknek megfelelően alakítsák.

Az UGIR kimutatást készít az iparcikkek önköltségi áráról

Az UGIR nagyszabású anketot kezdeményezett az egész országban az ipari termelés jelenlegi helyzetének tanulmányozása érdekében. Az anketnak elsősorban annak megállapítása a célja, hogy a jelenlegi eladási árakban milyen hányadot képvisel a nyersanyag, a munka, a fűtőanyag értéke, valamint az adók és illetékek összege.

A kormányzatnak az a célja, hogy helyreállítsa az ipari és mezőgazdasági termékek ára között az egyensúlyt. Az UGIR a lefolytatott anket alapján számos javaslatot tett ennek az egyensúlynak megvalósítása érdekében.

Az EMGE hivatalos helyiségének áthelyezése

Az EMGE vezetősége értesíti a gazda és gyümölcsstermelő közönséget, hogy hivatalos helyiségét a Str. Iosif Vulcan 12. szám alá helyezte, a Magyar Népközösség épületébe, ahol kedd és pénteki napokon, a hivatalos órák alatt a közönség rendelkezésére áll a gazdasági felügyelőség.

Heti piaci árak

A pénteki heti piac alkalmával bőséges felhozatal volt. Az árak a város hivatalos megállapítása szerint a következőképpen alakultak:

Zöldésgpiac: Tőzsieni való zöldpaprika darabja 1 leu hegyes paprika 3 drb. 1 leu, fók darabja 2—6 lei, retek 2 darab 1 leu, kékparadicsom drb. 2—3 lei, levelesbaváló zöldség kötegie 2—3 lei, petrezselyem kötegie 2—3, burgonya kilója 4—5, hagyma 6, zöldbab 7—8, szárazbab 16—18, pirosparadicsom 6—7, spenót 2—3, fokhagyma 25, savanyított káposzta 12—14 lei volt kilónként.

Tejtermékek: tehénturó 24, juhturó 56, vaj 140—160 lei kilónként, tej 10, tejfel 40—60 lei volt literenként, tojás darabja 2—2.20 lei volt.

Gyümölcs piac: Alma 8—20, dió 24—26, dióbébi 76—80, körte 25, őszibarack 30—35, szőlő 12—35 lei volt kilónként, sárgadinnye 6—20, görög dinnye 10—25 lei volt darabonként.

Baromfi piac: Kóvér liba 500—750, sovány liba 280—300, kóvér kacsa 380—420, sovány kacsa 80—100, tyúk 160—220, csirke 60—120 lei volt páronként.

— **Módosítják a nyersbőrárakat.** A földmivelésügyi miniszterium a közeli napokban különböző javaslatokat juttat el a nemzetgazdasági minisztériumhoz az új nyersbőrárakra vonatkozóan. A kérdéssel kapcsolatban az érdekeltek egybenként a minisztériumba statisztikai adatokat terjesztenek elő.

— **Huszonegy milliárd dollár az Egyesült Államok aranykészlete.** Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok aranykészlete meghaladja a 21 milliárd dollárt. Ebből az összegből 4.4 milliárd dollár értékű arany a háború kitörése óta került Amerikába. Az utóbbi időben az aranyáramlás visszaesett, mert Anglia megszüntette az Amerikába történő aranyszállítást.

— **Növekedett az Oroszországban búzával bevetett terület.** Moszkva. Oroszország legnagyobb részében betakarították már a búzatermést. Az idén a búzatermést 83.560.000 hektárral területtel takarították be, ami 1.513.000 hektárral több, mint az előző évben búzával bevetett terület nagysága volt.

— **Celluloze — tengeriből.** Rómából jelentik: Az olasz nemzeti cellulozevételeknél sikerrel lártak azok az erőfeszítések, amelyeknek az volt a célja, hogy kukoricából cellulozét állítsanak elő. Mezőre szállított gépek felhasználásával a kukoricát olyan állásnak vették alá, hogy annak egyharmad részéből cellulozét sikerül előállítani a fennmaradt mennyiség pedig takarmányra használható fel.

Legújabb jelentéseink:

Münchenben folynak le a tárgyalások a spanyol belügyminiszterrel

Bern. Illetékes és jól értesült körök szerint Ciano, Ribbentrop és Serrano Sunner tárgyalásai Münchenben megvén végbe és minden valószínűség szerint maga Hitler is részt vesz.

Tízórás légiriadó Londonban

Madrid. Londoni tudósítás szerint a kedde- eső volt ez, hanem láng és acéltenger. A lé- ről szerdára virradó éjszaka volt a legborzal- giriadó és a bombázás este 8 órától reggel- masabb az angol főváros számára. Nem tűz- 6-ig, tehát 10 órán át tartott.

Szakadatlanul zuhog a bombazápor Angliára és a brit hajókra

Berlin. (Rador.) A német hadsereg főpa- rancsnokság közli az alábbiakat: A német repülők Közép- és Délanglia katonai célpontjait bombázták és jelentős károkat okoztak. A bombák elpusztították a Spifire-Wilston köze- lében levő repülőgéphangárokat és repülőgép- gvári berendezéseket. Közéanglia több fegy- verkezési gyárában robbanások és tüzek kelet- keztek. A bombák súlyosan megrongálták a southamptoni kikötőberendezéseket. Liver- pool közelében bombatalálat ért egy kereske- delmi hajót. A La Manche-csatorna partján egy ellenséges hajórait szétüzött a német ha- jótűzés. A haditengerészet messzehordó ágyú Dover városát bombázták. A skót par- tok mentén egy hajókaravánt ért támadás, két hajó kigyulladt. A német repülőgépek si- keres harcokat vívtak az ellenséges gépekkel. Az éjszakai támadás főképpen London ellen irányult de a liverpooli és birkenheadi kikö- tőkre is nagykaliberű bombák zuhantak. Lon- donban több tűz keletkezett. Az angol főváros központjában kisebb robbanások kezdődtek. Az ellenség nappal nem támadott, ellenben szeptember 27-re virradó éjjel gyenge készült séggel Hollandia, Belgium és Északfranciaor-

szág fölé repült és találatra dobott le bom- bákat. Az angolok az elmúlt nap folyamán 27 repülőgépet veszítettek, ezek közül 24-et légi- harcban lőttek le, míg 3 gépet a léghárító tűzérés pusztított el. Hat német gép hiány- zik. Egy tengeralattjárónk két kereskedelmi hajót sülvesztett el. Egy légitűz, amelyet Stock kapitány vezetett, különösen kitűnt dél- angliai célpontok ellen alacsonyról intézett támadásaival.

Négyszáz ezer kiló bombát dobtak Londonra

Berlin. (Rador.) Az angol fővárosra 400 ezer kiló mindenféle kaliberű bombát dobtak, azonkívül heves légitámadásokat intéztek a német gépek a 26-ról 27-re hajló éjjel Liver- pool, Birkenhead és Southampton ellen. Ezen az éjszakán egvedül Londonra 250 ezer kiló bombát dobtak. A Londonra dobott lövedékek közül több a Themze melletti célpontokra esett, így a Nyugatindia dokkokban is hatal- mas kárt okoztak. Liverpoolban hatalmas tűz- vészt figyeltek meg a raktárak környékén.

Magánlevelezést közvetít a bucuresti-i rádió

Bucuresti. A román rádió meg akarja köny- nyíteni az érintkezést a határon kívül maradt románsággal és a postai közlekedés nehézsé- ge következtében elhatározta, hogy naponta a 20, 21 és 22 órás rádióleadásoknál a hírek után 10 percen át magánlevelezést közvetít a határon túlra.

A szaadista-párt háboruba akarja sodorni Egyiptomot

Róma. (tp.) A Stampa című lap jelentése sze- rint Achmed Macher a szaadistapárt vezetője élénk propagandát fejt ki, hogy Egyiptom belép- jen a háboruba. Azon a véleményen van Achmed Macher, hogy Egyiptom egvedüli mentsége az volna, ha Anglia megnyerné a háborut és azért minden eszközzel azt igyekszik elérni, hogy Egyiptom belépjen Anglia oldalán az olaszok elleni háboruba.

Achmed Macher az egyiptomi király ellen is állást foglal, mert ahogy azt egyes körökben gon- doliák, a király Macher háborus terveinek egyik akadályozója. Macher arra szeretné rávenni a királyt, hogy foglaljon nyíltan állást a háboru mel- lett vagy ellen.

Ha a király továbbra is megakadályozná a háboruba való beavatkozás pártjának terveit, ak- kor Macher palotaforradalmat kísérelne meg a jelenlegi király bántva. Mohamed Ali javára.

Az egyiptomi nép nagy része, valamint a fe- lelős államférfiak nem kívánják Egyiptom hábo- ruval való tönkretételét.

Félmillió leies lopás Bucarestiben

Bucuresti. Magia Serafim, Str. Grigore Alexan- drescu 87. szám alatt lakó bucuresti-i asszony fel- jelentést tett a rendőrségen, hogy a lakásából egy szekrényből elloptak egy vasdobozt, amelyben 500 ezer lejt őrzött. A panaszos feljelentésében elő- adta, hogy gyanuja szerint a félmillió leies lopást Chivaru Gheorghé 20 éves, Ister községi lakos és Andres Iosif, ugyanazon községbeli lakos követték el. A két gyanúsítottat a közelmúltban házába fo- gadta, ahol ingyen lakást bocsátott rendelkezésük- re. Távozásuk után fedezte fel a lopást. A repdör- ség megindította az erélyes nyomozást, hogy a két gyanúsítottat letartóztathassa.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú 1938. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fürdő- és gyógyhely-hirdetések szavanként 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavanként 2 leu. A fenti rendelkezés értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

OKTATÁS

Tangóharmonikát tanítók külföldi mód- szer szerint. Lányi, Bul. Carol I. 45. emelet. 4742

ELLÁTÁS

Iskolás leányokat ellátásra vállalom. Str. Brajanu 19. emeleten 30. Ugyanott zongora és varrógép eladó. 4827

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZÁST KERES

Ügyes házivarrónő ajánlkozik házak- hoz, olcsón és szépen dolgozik. Cim a kiadóban. 4897

Mosáshoz, vasaláshoz, parketia-beeresz- téshez értő nő állást keres. Str. Blan- duziei 7. Sabina. 4823

ALKALMAZÁST NYER

Ügyvédket fényképnagyításra felve- zetek. Moise Nicoara 9. I. em. apart. 7. 4846

Bucurestibe egy perfekt minden szor- kácsnő felvételt. Érdeklődni Str. Ale- xandri 4. 4848

Soffőr házmesterek kerestetik. Arad, Bul. Carol 36. 4859

Bucuresti részére keresek önállóan dol- gozó perfekt paplanvarrónőket. Aján- latokat „Luxor” Pasagiul Roman 23. Bucuresti. 4834

Házmesterpárt, gyermektelen keres Holló. Catedralei 7. délután 3-5 között. 4816

Azonall belépésre, jó fizetéssel minde- nest keres gyermektelen házaspár. Str. Cornel Leucuta, volt Sft Gheorghé 21. Jelentkezni a délelőtti órákban. 4838

JÓ MUNKÁS

cukrászsegédok masszázó és áthúzó munkára felvétetnek. Írásbeli aján- latokat F. Flagner, Predeal. 4856

LAKÁS

Keresek modern egyszobás lakást, für- dőszoba és konyhával. Cim a kiadóban. 4862

Egy szoba, konyhás udvari lakás viz- vezetékekkel, ujonnan festve, azonnal ki- adó. Piata Armand Calinescu 1. 4861

Elegáns butorozott szobát keresek fürdőszobával, az állomás felé. Cime- ket a kiadóra. 4849

Magánvilla, háromszobás, szuterénban kétszobás lakással, novemberre kiadó. Cim a kiadóban.

Egy szoba, előszoba, fürdőszoba gar- con lakást keresek azonnalra. Cimeket a kiadóra kérek. 4792

Két butorozott szobát fürdőszoba hasz- nálattal keresek október elsejére. Cime- ket a kiadóra kérek. 4792

VÉTEL — ELADÁS

Ghioroc-on 3 hold szőlő felszereléssel, ugyanott 10 hektó prima bor eladó. Arad, Str. Blanduziei 23. 4858

Markó-estmény, 2 darab, különféle ké- pek és tömör bronzsillár eladó. Str. Mocioni 19. 4844

Kitűnő hegyaljai bor, literje 28 lei, 5 liter vételnél 25 lei. Ioan Cal- vin-uca 32. 4845

Öt darab, hathetes malac kocvával el- adó és egy önhónapos ártány. Popovici, Str. Ivrianu 33. 4850

Butorait, eladó dolgait megvesszük ma- gas árban. Tempo, Palatul Fischer Eliz. Zalogcéduláját olcsón továbbítjuk. Elő- leget nyújtunk. 4601

Készpénzért

keresek megbízóim részére modern szobaberendezéseket és egyes bu- tordarabokat, keleti helyen kesz- tett perzsaszőnyegeket, gyári sző- nyegeket, ezüst- és dísztárgyakat. Ajánlok perzsaszőnyegeket, butoro- ztat stb.

Salgóné bizományi üzlet, Caloa Banatului 2.

Tűzhelyet, jókarban levőt használatra, vagy megvételre keresünk. Cimeket a kiadóra kérjük. 4849

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vétel- nek közvetítése minden árfoszorathban. HÁZAK, TELKEK, FÖLDEK SZÖLLŐK. HATSCHER ingatlanforgalmiroda. Arad Bul. Carol 46 (Lakás ugyanott) Tele- fon: 16-95. 1505

ELADOM

a kolozsvári, Regele Ferdinand 55. számú nagyon szép bérházamat er- kéllyel, 4 parkettás lakással, fürdő- szobával, prima állapotban, 2.300.000 leiert, jól jövedelmező, vagy csele- rélném egy hasonló ingatlannal, Ti- misoaran, Aradon Devan, vagy Si- biuban. Cimem: Ela Cutean. Brad, Jud. Hunedoara. 4847

KÜLÖNFÉLÉK

Templomülések a neolog templomban karzatán, másodemeleten kiadók. Cim a kiadóban. 4851

Egy női templomülés I. em., az inne- pekre kiadó. Moskovitznál érdeklődni. 4860

Új építkezést, átalakítást, házak javítá- sát jutányosan készítem. Gebhardt An- tal építési vállalkozó Ujarad, Str. Reg. Ferdinand 19. 4857

Jövedelmező, jól bevezetett és szab- dalmazott cikkeket gyártó iparvállalat eladó. Cim a kiadóban. 4814

Kis üzletberendezés eladó villaneged- ben telek kiadó. Cim a kiadóban. 4822